

Concello de
Vilagarcía de Arousa
Conservatorio Profesional de Música

Programación
DIDÁCTICA
VIOLÍN

Graos Elemental e Profesional

Índice

1.Introdución	5
1.1.Marco Legal	5
1.2.Características do centro	7
1.3.Características do alumnado	7
2.Obxectivos xerais das ensinanzas musicais	9
2.1.Grao elemental	9
2.2.Grao Profesional	10
3.Obxectivos específicos das ensinanzas musicais	11
4.Obxectivos, contidos e criterios de avaliación da materia de violín	13
4.1.Grao elemental da materia de violín	13
4.1.1.Obxectivos	13
4.1.2.Contidos	13
4.1.3. Criterios de Avaliación do Grao Elemental	14
4.1.3.1. Procedementos e ferramentas de avaliación	15
4.1.3.2. Criterios de cualificación aplicables a todos os cursos	16
4.1.3.3. Sistema de control da asistencia do alumnado	17
4.1.3.4. Medidas de recuperación ao longo do curso académico	17
4.1.3.5. Procedemento de recuperación da convocatoria ordinaria	17
4.1.3.6. Procedemento de recuperación da convocatoria extraordinaria	17
4.1.3.7. Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	17
4.2.Grao Profesional da materia de Violín	18
4.2.1.Obxectivos	18
4.2.2.Contidos	19
4.2.3.Criterios de Avaliación do Grao Profesional	19
4.2.3.1.Procedementos e ferramentas de avaliación	20
4.2.3.2.Criterios de cualificación aplicables a todos os cursos	21
4.2.3.3. Sistema de control da asistencia do alumnado	22
4.2.3.4.Medidas de recuperación ao longo do curso académico	22
4.2.3.5.Procedementos de recuperación da convocatoria ordinaria	22
4.2.3.6.Procedementos de recuperación da convocatoria extraordinaria	22
4.2.3.7.Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	22
5.Metodoloxía	24
5.1 Principios metodolóxicos	24
5.2 Métodos didácticos	25
6. Atención á diversidade	26
7. Temas transversais	27
7.1.Educación en valores	27
7.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)	28
8. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas	29

8.1. Actos institucionais	29
8.2. Cursos e clases maxistras	30
8.3. Audicións	30
8.4. Outros	30
9. Secuenciación por cursos	31
9.1. Curso: 1º de grao elemental	31
9.1.1. Obxectivos	31
9.1.2. Contidos	31
9.1.3. Criterios de avaliación	32
9.1.3.1. Mínimos esixibles	32
9.1.4. Recursos didácticos	32
9.2. Curso: 2º de grao elemental	33
9.2.1. Obxectivos	33
9.2.2. Contidos	33
9.2.3. Criterios de avaliación	34
9.2.3.1. Mínimos esixibles	34
9.2.4. Recursos didácticos	34
9.3. Curso: 3º de grao elemental	35
9.3.1. Obxectivos	35
9.3.2. Contidos	35
9.3.3. Criterios de avaliación	36
9.3.3.1. Mínimos esixibles	36
9.3.4. Recursos didácticos	36
9.4. Curso: 4º de grao elemental	37
9.4.1. Obxectivos	37
9.4.2. Contidos	38
9.4.3. Criterios de avaliación	38
9.4.3.1. Mínimos esixibles	38
9.4.4. Recursos didácticos	39
9.5. Curso: 1º de grao profesional	40
9.5.1. Obxectivos	40
9.5.2. Contidos	40
9.5.3. Criterios de avaliación	41
9.5.3.1. Mínimos esixibles	41
9.5.4. Recursos didácticos	41
9.6. Curso: 2º de grao profesional	42
9.6.1. Obxectivos	42
9.6.2. Contidos	42
9.6.3. Criterios de avaliación	43
9.6.3.1. Mínimos esixibles	43
9.6.4. Recursos didácticos	44
9.7. Curso: 3º de grao profesional	45
9.7.1. Obxectivos	45
9.7.2. Contidos	45
9.7.3. Criterios de avaliación	46

9.7.3.1.Mínimos esixibles	46
9.7.4.Recursos didácticos	46
9.8.Curso: 4º de grao profesional	47
9.8.1.Obxectivos	47
9.8.2.Contidos	47
9.8.3.Criterios de avaliación	48
9.8.3.1.Mínimos esixibles	48
9.8.4.Recursos didácticos	48
9.9.Curso: 5º de grao profesional	49
9.9.1.Obxectivos	49
9.9.2.Contidos	50
9.9.3.Criterios de avaliación	50
9.9.3.1. Mínimos esixibles	51
9.9.4.Recursos didácticos	51
9.10.Curso: 6º de grao profesional	52
9.10.1.Obxectivos	52
9.10.2.Contidos	52
9.10.3.Criterios de avaliación	53
9.10.3.1.Mínimos esixibles	53
9.10.4.Recursos didácticos	54
10. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica	55
11.Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento	56
12.ANEXOS	57
12.1.Probas de acceso 1º de grao profesional	57
12.1.1.Normativa Xeral	57
12.1.2.Exame	58
12.1.3.Criterios de avaliación	58
12.1.4.Repertorio orientador	58
12.2.Probas de acceso a outros cursos do grao elemental (2º, 3º e 4º cursos)	59
12.2.1. Normativa Xeral	59
12.2.2.Exame	60
12.2.3.Criterios de avaliación	60
12.2.4.Repertorio orientador	60
12.3.Probas de acceso a outros cursos do grao profesional (2º, 3º, 4º,5º e 6º cursos)	61
12.3.1. Normativa Xeral	61
12.3.2.Exame	62
12.3.3.Criterios de avaliación	62
12.3.4.Repertorio orientador	62
12.4.Premios Fin de Grao	63
12.4.1.Contidos da proba	63
12.4.2.Criterios de avaliación	63
12.5. Folla de calibración para audicións e/ou probas instrumentais	63

1.Introdución

A presente Programación Didáctica de Violín está baseada na secuenciación dos obxectivos, contidos e criterios de avaliación ao longo dos catro cursos do grao elemental e dos seis de que consta o grao profesional, e foi realizada polo profesorado do departamento de Corda de acordo co currículo oficial vixente para a materia e co proxecto educativo do centro, como así establecen os artigos 5º e 10º do capítulo II dos Decretos 198/2007 e 203/2007, do 27 de setembro, respectivamente.

Este documento inclúe, ademais dos obxectivos e contidos, a metodoloxía que se vai a seguir (indicando materias e recursos didácticos que se empregarán), a avaliación e os seus tipos, procedementos e ferramentas (tanto da aprendizaxe coma da ensinanza e da propia programación), a atención á diversidade, e outras informacións que consideramos de interese e necesidade para levar a cabo o proceso de ensinanza-aprendizaxe.

Entendemos esta programación didáctica como un instrumento flexible, que permite adaptarse ás circunstancias concretas do alumnado en cada momento do seu proceso de aprendizaxe, pero ao mesmo tempo, tamén como marco de referencia que lle dá forma á nosa ensinanza garantindo que aqueles alumnos e alumnas dun mesmo nivel, e incluso con diferente profesorado, poidan acceder a unha ensinanza que favoreza a consecución dunhas competencias mínimas equiparables.

1.1.Marco Legal

Para a elaboración desta programación didáctica tivéronse en conta os documentos legais que figuran a continuación, tendo presente o reflectido no Artigo 1.2 do Decreto 223/2010, do 30 de decembro, polo que se establece o Regulamento Orgánico dos Conservatorios que explicita *“Tamén será de aplicación aos conservatorios de música e de danza de titularidade das entidades locais, e aos centros privados de ensinanza de música e de danza en todos aqueles aspectos que non contraveñan o establecido na súa lexislación específica e os límites fixados por ela”*. Figuran clasificados atendendo á súa data de publicación, de menor a maior antigüidade:

- **REAL DECRETO 428/2013, do 14 de xuño**, polo que se establecen as especialidades docentes do Corpo de Profesores de Música e Artes Escénicas vinculadas ás ensanzas de Música e Danza
- **ORDE do 29 de setembro de 2015** pola que se convocan os premios extraordinarios nas ensanzas artísticas profesionais nas modalidades de música, danza e de artes plásticas e deseño na Comunidade Autónoma de Galicia, correspondentes ao curso 2014/15. DOG do 6 de outubro de 2015.
- **CIRCULAR 6/2012** da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa pola que se determinan as titulacións mínimas esixibles para a impartición das ensanzas regradas de música nos Conservatorios de Música non

dependentes da Consellería de Cultura, Educación e O.U. , e nos centros autorizados

- **DECRETO 229/2011**, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. DOG 21 de decembro de 2011.
- **CIRCULAR 15/2011** da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa pola que se ditan instrucións para determinados aspectos do funcionamento dos conservatorios elementais e profesionais de música e danza.
- **ORDE do 4 de agosto de 2011** pola que se desenvolve o Decreto 223/2010, do 30 de decembro, polo que se establece o Regulamento Orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG do 18 de agosto de 2011.
- **DECRETO 223/2010**, do 30 de decembro, polo que se establece o Regulamento orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG do 19 de xaneiro de 2011.
- **ORDE do 28 de xullo de 2008**, pola que se regulan as probas de acceso ás ensinanzas profesionais de música dispostas no Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. DOG do 18 de agosto de 2008.
- **CIRCULAR 21/2008** da Dirección Xeral de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais, pola que se regula a avaliación e cualificación dos alumnos e das alumnas que cursan as ensinanzas elementais de música e danza dispostas nos decretos 196/2007, do 20 de setembro e 198/2007, do 27 de setembro, polos que se establece a ordenación das ensinanzas de grao elemental de danza e de música, respectivamente.
- **ORDE do 8 de febreiro de 2008**, pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música que se establecen na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. DOG do 26 de febreiro de 2008.
- **DECRETO 198/2007**, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música. DOG do 25 de outubro de 2007.
- **DECRETO 203/2007**, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. DOG do 31 de outubro de 2007.
- **CIRCULAR 9/2007** da Dirección Xeral de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais, pola que se ditan instrucións sobre o desenvolvemento das ensinanzas elementais e profesionais de música establecidas na Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación.

1.2. Características do centro

A creación do Conservatorio Profesional de Música de Vilagarcía de Arousa ven reflectida no Decreto 222/2000, de 13 de setembro, e autorizada a súa posta en funcionamento pola Orde do 6 de xullo de 2005, ámbalas dúas da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria da Xunta de Galicia.

É un centro público e oficial no que se imparten na actualidade os graos elemental e profesional das ensinanzas de réxime especial de música reguladas pola Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación.

Sito no Auditorio Municipal de Vilagarcía de Arousa, na Avda. da Mariña nº 27.

O centro sitúase na bisbarra do Salnés. A actividade musical da zona xira en torno á existencia deste centro, de bandas de música, asociacións culturais e coros. Existe en Vilagarcía de Arousa, e tamén de titularidade municipal, unha Escola Municipal de Música así coma escolas de música privadas. O mesmo sucede noutros municipios da comarca.

O propio Conservatorio e o Concello de Vilagarcía de Arousa, programan actividades musicais. A cidade carece de fonoteca pública e de biblioteca musical especializada (a excepción da do propio centro).

A maiores da actividade docente da ensinanza de música, no Centro realízanse diferentes actividades extraescolares e complementarias co obxectivo de completar a formación do alumnado: concertos, Masterclass, Seminarios, conferencias e cursos de especialización, e outros.

A ensinanza que se imparte no Conservatorio Profesional de Música de Vilagarcía de Arousa é a de música, regulada pola Lei 2/2006, do 3 de maio, de Educación e polo Real Decreto 1577/2006, do 22 de decembro polo que se fixan os aspectos básicos das ensinanzas profesionais de música, sendo na Comunidade Autónoma de Galicia os decretos polos que se regula o grao elemental e profesional o 198/2007, do 27 de setembro, e 203/2007, do 27 de setembro.

1.3. Características do alumnado

O centro conta cunha media de 125 alumnos e alumnas, variando a súa procedencia segundo a idade e o curso que realizan. Así, a maioría do alumnado pertence ao Concello de Vilagarcía de Arousa aínda que tamén é salientable o número de alumnos/as doutros concellos limítrofes.

As principais motivacións para o estudo neste Centro son:

- A obtención dun título que lles abra saídas profesionais, e que posibilite a continuidade de estudos no grao superior de música.
- O interese polo estudo dunha especialidade instrumental.

- A calidade da ensinanza.
- A localización do Conservatorio.

As expectativas de futuro do alumnado varían segundo o grao no que se atopan: os/as alumnos/as de grao elemental teñen como principal obxectivo obter unha formación que lles permita gozar da música e poder continuar os seus estudos. O alumnado do grao profesional manifesta as súas preferencias por dedicarse á docencia e á práctica instrumental (orquestra, banda, coro, cámara, solista, etc.), e, se cadra, continuar os seus estudos nun Conservatorio Superior de Música.

No estudo individual do alumnado resalta o esforzo, a análise do repertorio e a comprensión do mesmo. Como gran problema sobresa a falta de tempo, especialmente no grao profesional, debido á gran cantidade de horas que o alumnado pasa no seu centro de ensinanza obrigatoria. Outros problemas son a falta de organización, de constancia e concentración no estudo.

O clima existente entre o alumnado e o profesorado do centro é óptimo, sendo este un dos valores máis apreciados por ambas partes.

Como conclusión, extraemos que ao ser este un centro de ensinanza artísticas o grao de satisfacción do alumnado co centro é alto, por non ser obrigatorios os devanditos estudos.

2. Obxectivos xerais das ensinanzas musicais

2.1. Grao elemental

O artigo 2º do capítulo I do Decreto 198/2007, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música, indica que a finalidade deste grao é promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión musical adquira a calidade artística necesaria que permita acceder ao grao profesional.

Esta finalidade acadaríase coa consecución dos obxectivos ou capacidades ao longo dos catro cursos dos que consta o grao elemental e que o artigo 3º do capítulo I do mesmo Decreto enumera:

- a) Apreciar a importancia da música como linguaxe artística e medio de expresión cultural dos pobos e das persoas.
- b) Expresarse con sensibilidade musical e estética para interpretar a música de diferentes épocas e estilos, gozar con ela e enriquecer as propias posibilidades de comunicación e de realización persoal.
- c) Coñecer e valorar a importancia da respiración e do dominio do propio corpo no desenvolvemento da técnica instrumental, da calidade do son e da interpretación.
- d) Relacionar os coñecementos musicais coas características da escritura e da literatura do instrumento da especialidade, coa finalidade de adquirir as bases que permitan desenvolver a interpretación artística.
- e) Interpretar en público, coa necesaria seguridade en si mesmo, para vivir a música como medio de comunicación.
- f) Interpretar música en grupo habituándose a escoitar outras voces ou instrumentos, e adaptarse harmonicamente ao conxunto.
- g) Ser consciente da importancia do traballo individual e adquirir a capacidade de escoitarse e ser crítico consigo mesmo.
- h) Valorar o silencio como elemento indispensable para o desenvolvemento da concentración, a audición interna e o pensamento musical.
- i) Ser consciente da importancia dunha escoita activa como base imprescindible na formación de futuros profesionais.
- j) Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral, e a do galego en particular, como medio indispensable no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

2.2. Grao Profesional

O Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música, indica no artigo 2º que a súa finalidade é proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música, ordenándose en catro funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.

Esta finalidade acádase ao longo dos seis cursos dos que consta este grao coa consecución dos seguintes obxectivos que aparecen enumerados no artigo 3º do mesmo Decreto:

- a) Habituar a escoitar música e establecer un concepto estético que permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.
- b) Desenvolver a sensibilidade artística e o criterio estético como fonte de formación e enriquecemento persoal.
- c) Analizar e valorar a calidade da música.
- d) Coñecer os valores da música e optar polos aspectos xurdidos dela máis axeitados para o desenvolvemento persoal.
- e) Participar en actividades de animación musical e cultural que permitan vivir a experiencia de transmitir o gozo da música.
- f) Coñecer e empregar con precisión o vocabulario específico relativo aos conceptos científicos da música.
- g) Coñecer e valorar o patrimonio musical como parte integrante do patrimonio histórico e cultural.
- h) Tomar conciencia da importancia dunha escoita activa como base imprescindible na formación de futuros profesionais.
- i) Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral, e a do galego en particular, como medio indispensable no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

3. Obxectivos específicos das ensinanzas musicais

A diferenza do Decreto 198/2007, que establece a ordenación do currículo das ensinanzas elementais, no Decreto 203/2007 de ordenación das ensinanzas profesionais recóllense no artigo 6º os obxectivos específicos destas, que serán desenvolvidos de xeito máis concreto no currículo de cada materia e que citaremos nos seguintes apartados deste mesmo punto.

Estes obxectivos específicos ou capacidades que deben ser adquiridos polo alumnado do grao profesional das ensinanzas de música son:

- a) Superar con dominio e capacidade crítica os contidos e os obxectivos formulados nas materias que compoñen o currículo da especialidade elixida.
- b) Coñecer os elementos básicos das linguaxes musicais, as súas características, as funcións e as transformacións nos contextos históricos.
- c) Utilizar o oído interno como base da afinación, da audición harmónica e da interpretación musical.
- d) Formar unha imaxe axustada das posibilidades e das características musicais de cada un, tanto a nivel individual como en relación co grupo, coa disposición necesaria para saber integrarse como un membro máis del ou para actuar como responsable do conxunto.
- e) Compartir vivencias musicais de grupo na aula e fóra dela que permitan enriquecer a relación afectiva coa música, a través do canto e da participación instrumental en grupo.
- f) Valorar o corpo e a mente para utilizar con seguridade a técnica e poder concentrarse na audición e na interpretación.
- g) Relacionar e aplicar os coñecementos adquiridos en todas as materias que compoñen o currículo, nas vivencias e nas experiencias propias para acadar unha interpretación artística de calidade.
- h) Coñecer e aplicar as técnicas do instrumento ou da voz de acordo coas exigencias das obras.
- i) Adquirir e demostrar os reflexos necesarios para resolver eventualidades que xurdan na interpretación.
- j) Cultivar a improvisación e a transposición como elementos inherentes á creatividade musical.

- k) Interpretar individualmente ou dentro da agrupación correspondente obras escritas en todas as linguaxes musicais, afondando no coñecemento dos estilos e das épocas, así como nos recursos interpretativos de cada un destes.
- l) Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria e capacidade comunicativa.

4.Obxectivos, contidos e criterios de avaliación da materia de violín

4.1.Grao elemental da materia de violín

No Anexo II do Decreto 198/2007, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música, establécense os obxectivos, contidos e criterios de avaliación sobre os que se basa a presente programación e que son os que se citan a continuación:

4.1.1.Obxectivos

O ensino de instrumentos de corda no grao elemental terá como obxectivo contribuír a desenvolver no alumnado as capacidades seguintes:

- a) Adoptar unha posición corporal que permita a correcta colocación do instrumento e que favoreza o manexo do arco e a actividade da man esquerda, así como a coordinación entre ambos.
- b) Coñecer as características e as posibilidades sonoras do instrumento e sabelas empregar, dentro das exixencias do nivel, tanto na interpretación individual como na de conxunto.
- c) Demostrar unha sensibilidade auditiva que permita o control permanente da afinación e o perfeccionamento continuo da calidade sonora.
- d) Interpretar un repertorio básico integrado por obras de diferentes épocas e estilos, dunha dificultade acorde con este nivel.

4.1.2.Contidos

- a) Produción do son: cordas ao aire, empregando todo o arco e distintas lonxitudes de arco.
- b) Posición do instrumento e do arco: control muscular.
- c) Desenvolvemento da sensibilidade auditiva como premisa para a obtención dunha boa calidade de son.
- d) Coñecemento dos golpes de arco básicos e do vibrato como elementos de expresión musical.
- e) Estudo das posicións e os elementos de expresión musical.
- f) Estudo das posicións.
- g) Desenvolvemento do movemento horizontal do brazo dereito (cantabile) e do movemento perpendicular dos dedos da man esquerda, así como da coordinación entre ambos.

- h) Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- i) Adquisición de hábitos de estudo correctos e eficaces.
- j) Lectura á vista de obras ou fragmentos sinxelos.
- k) Iniciación á comprensión das estruturas musicais nos seus niveis (motivos, temas, períodos, frases, seccións, etc.), para chegar a unha interpretación consciente e non simplemente intuitiva.
- l) Selección progresiva canto ao grao de dificultade de exercicios, estudos e obras do repertorio que se consideren útiles para o desenvolvemento conxunto da capacidade musical e técnica do alumnado.
- m) Práctica do conxunto

4.1.3. Criterios de Avaliación do Grao Elemental

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo/a propio/a profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexerase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse unicamente á calificación trimestral ou final.

- a) Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión. Este criterio de avaliación pretende constatar a capacidade do alumnado para se desenvolver con certo grao de autonomía na lectura dun texto.
- b) Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, a afinación, a articulación e o fraseo adecuados ao seu contido. Este criterio de avaliación pretende comprobar, a través da memoria, a correcta aplicación dos coñecementos teórico-prácticos da linguaxe musical.
- c) Interpretar obras de acordo cos criterios do estilo correspondente. Este criterio de avaliación pretende comprobar a capacidade do alumnado para empregar o tempo, a articulación e a dinámica como elementos básicos da interpretación.
- d) Describir logo dunha audición os trazos característicos das obras escoitadas. Con este criterio, preténdese avaliar a capacidade para percibir e relacionar cos coñecementos adquiridos os aspectos esenciais de obras que o alumnado poida entender segundo o seu nivel de desenvolvemento cognitivo e afectivo, aínda que

non as interprete por seren novas para el ou por resultaren aínda inabordables pola súa dificultade técnica.

- e) Amosar nos estudos e nas obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual. Este criterio de avaliación pretende verificar se o alumnado é capaz de aplicar no seu estudo as indicacións do profesorado e, con elas, desenvolver unha autonomía progresiva de traballo que lle permita valorar correctamente o seu rendemento.
- f) Interpretar en público, como solista e de memoria, obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación. Este criterio de avaliación trata de comprobar a capacidade de memoria e autocontrol, e o dominio da obra estudada. Así mesmo, pretende estimular o interese polo estudo e fomentar as capacidades de equilibrio persoal que lle permitan enfrontarse con naturalidade ante un público.
- g) Actuar como membro dun grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar, ao mesmo tempo que escoita e se adapta ao resto dos instrumentos ou das voces. Este criterio de avaliación presta atención á capacidade do alumnado para adaptar a súa afinación, precisión rítmica, dinámica, etc., á dos seus compañeiros ou compañeiras nun traballo común.

4.1.3.1. Procedementos e ferramentas de avaliación

A avaliación ten dúas vertentes:

- **Avaliación continua.** O/A profesor/a valorará de forma constante o progreso do/a alumno/a durante o curso, así como a súa actitude e asistencia, recollendo dita información no caderno de aula.
- **Avaliación puntual.** Organizaranse audicións ao longo do curso, concertos de alumnos/as e audicións de aula, onde o/a profesor/a valorará a cantidade do traballo presentado e o comportamento do/a alumno/a nestes eventos. Para a avaliación das mesmas utilizarase a folla de calibración (Ver anexo 12.5).

4.1.3.2. Criterios de cualificación aplicables a todos os cursos

1	Carencia total de traballo individual
2-3	Graves dificultades coa lectura e interpretación das notas e do ritmo Interrupcións frecuentes Acusada falta do control do son Escaso dominio da obra Falta de control técnico das diferentes seccións da obra
4	Insuficiencia do nivel preciso e aceptable segundo os criterios de avaliación de cada curso Falta de continuidade na interpretación Pobre recuperación dos atrancos Erros de lectura, afinación e ritmo Baixa calidade do son Falta de preparación xeral Actitude negativa e falta de interese na matéria
5-6	Seguridade xeral na lectura (notas e ritmo) Traballo técnico adecuado Continuidade na interpretación da obra Limitación no uso de recursos musicais Evidencia dunha coidada preparación
7-8	Interpretación realizada con seguridade técnica Evidencia de control do son e da afinación Tempo adecuado e mantido Uso correcto das dinámicas e do fraseo Capacidade de resposta ó estilo
9-10	Interpretación creativa realizada con fluidez e seguridade técnica Dominio da memoria Atención ás dinámicas e o fraseo Control do son e da afinación Tempo axeitado dende o punto de vista musical Comprensión dos detalles musicais e do carácter e estilo da obra

4.1.3.3. Sistema de control da asistencia do alumnado

Co obxectivo de controlar á asistencia do alumnado ás actividades lectivas deste centro, se contabilizarán as faltas de asistencia do seguinte xeito:

O alumnado que supere ás **TRES** faltas de asistencia **trimestrais** para materias dunha sesión semanal e **CATRO** faltas de asistencia para materias de dúas sesións semanais poderá ser avaliado en cada trimestre mediante unha proba específica. O profesorado desenvolverá esta proba no horario asignado ao/á alumno/a, no caso das materias individuais. No suposto das materias colectivas o profesorado indicará ao alumnado a data e hora de realización da proba.

O profesorado das diferentes materias deberá notificar ao/á titor/a e á Xefatura de Estudos cando o seu alumnado acade o número de faltas sinalado.

A Comisión de Coordinación Pedagóxica será o órgano que resolverá as incidencias ou casos excepcionais que podan acontecer.

A materia de Violín impártese nunha sesión semanal de unha hora.

4.1.3.4. Medidas de recuperación ao longo do curso académico

No suposto en que sexa necesario o/a alumno/a terá dereito a un exame ao final do curso académico.

Consistirá nunha proba onde alumnado deberá presentar toda a materia que corresponda a avaliación en cuestión, sendo o profesorado o encargado de designar os contidos e as pezas a interpretar na proba.

4.1.3.5. Procedemento de recuperación da convocatoria ordinaria

Para os/as alumnos/as que durante o curso non demostraron ter un dominio axeitado dos contidos e obxetivos marcados nesta programación, o docente poderá marcar unha proba final anterior á avaliación ordinaria.

Consistirá nunha proba práctica onde o/a alumno/a presentará un programa cun número de obras segundo o disposto nesta programación e proposto polo/a profesor/a para ese curso. Nela terá que demostrar ter acadados os obxetivos reflectidos nesta programación.

4.1.3.6. Procedemento de recuperación da convocatoria extraordinaria

Consistirá nunha proba práctica a celebrar no mes de Xuño, na que o/a alumno/a presentará un programa segundo o reflectido no Informe da materia correspondente que se lle entrega xunto co Boletín de Cualificacións. Nela terá que amosar ter acadados os obxetivos reflectidos nesta programación.

4.1.3.7. Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Demostrar que ten adquiridos os obxetivos específicos ou capacidades de tódalas materias do curso actual.

Amosar as adecuadas capacidades de aprendizaxe para superar o curso ao que aspira a acceder.

O profesorado titor/a será o encargado de propoñer a ampliación de matrícula informando ás familias, e solicitando unha reunión do profesorado de todas as materias que cursa o/a alumno/a.

O profesorado das distintas materias informarán por escrito en relación ás capacidades de aprendizaxe e a adquisición dos obxectivos específicos reflectidos nas diferentes programacións.

No suposto de que todos os informes sexan favorables, o/a titor/a presentará a proposta á dirección do Centro que a elevará ao Consello Escolar para a súa aprobación definitiva.

4.2.Grao Profesional da materia de Violín

En canto aos elementos curriculares do grao profesional que serviron de base para a elaboración desta programación, figuran no Anexo II do Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música e son os seguintes:

4.2.1.Obxectivos

As ensinanzas de violín dos estudos profesionais de música terán como obxectivo contribuir a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- a) Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc.
- b) Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- c) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- d) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- e) Practicar a música de conxunto, integrándose en formacións camerísticas de diversa configuración e desempeñando papeis de solista con orquestra en obras de dificultade media, desenvolvendo así o sentido da interdependencia dos respectivos cometidos.
- f) Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha dificultade de acordo con este nivel.

4.2.2.Contidos

- a) Continuación do traballo sobre os cambios de posicións.
- b) Dobres cordas e acordes de tres e catro notas.
- c) Desenvolvemento da velocidade.
- d) Perfeccionamento de todas as arcadas.
- e) Harmónicos naturais e artificiais.
- f) Traballo da polifonía nos instrumentos de corda.
- g) A calidade sonora: Cantabile e afinación.
- h) Fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos.
- i) Afondamento no estudo da dinámica, da precisión na realización das diferentes indicacións que a ela se refiren e do equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes.
- j) Iniciación á interpretación da música contemporánea e ao coñecemento dos seus grafías e efectos.
- k) Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- l) Práctica da lectura á vista.
- m) Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións.
- n) Práctica de conxunto.

4.2.3.Criterios de Avaliación do Grao Profesional

- a) Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exigencias da execución instrumental. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución instrumental e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- b) Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio avalía a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación adecuada.
- c) Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- d) Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Con este criterio preténdese avaliar a autonomía do alumnado e a súa

competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.

- e) Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquire o alumnado na lectura á primeira vista así como a súa desenvolvemento para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.
- f) Interpretar obras das distintas épocas e estilos como solista e en grupo. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das súas obras máis representativas, así como o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- g) Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das obras, así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro delas.
- h) Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ao texto.
- i) Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto aos hábitos de estudo e á capacidade de autocrítica.
- j) Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madurez da súa personalidade artística.

4.2.3.1. Procedementos e ferramentas de avaliación

A avaliación ten dúas vertentes:

Avaliación continua. O/A profesor/a valorará de forma constante o progreso do/a alumno/a durante o curso, así como a súa actitude e asistencia, recollendo dita información no caderno de aula.

Avaliación puntual. Organizaranse audicións ao longo do curso, concertos de alumnos/as e audicións de aula, onde o/a profesor/a valorará a cantidade do traballo presentado e o comportamento do/a alumno/a nestes eventos. Para a avaliación das mesmas utilizarase a folla de calibración (Ver anexo 12.5).

4.2.3.2. Criterios de cualificación aplicables a todos os cursos

1	Carencia total de traballo individual
2-3	Graves dificultades coa lectura e interpretación das notas e do ritmo Interrupcións frecuentes Acusada falta do control do son Escaso dominio da obra Falta de control técnico das diferentes seccións da obra
4	Insuficiencia do nivel preciso e aceptable segundo os criterios de avaliación de cada curso Falta de continuidade na interpretación Pobre recuperación dos atrancos Erros de lectura, afinación e ritmo Baixa calidade do son Falta de preparación xeral Actitude negativa e falta de interese na materia
5-6	Seguridade xeral na lectura (notas e ritmo) Traballo técnico adecuado Continuidade na interpretación da obra Limitación no uso de recursos musicais Evidencia dunha coidada preparación
7-8	Interpretación realizada con seguridade técnica Evidencia de control do son e da afinación Tempo adecuado e mantido Uso correcto das dinámicas e do fraseo Capacidade de resposta ó estilo
9-10	Interpretación creativa realizada con fluidez e seguridade técnica Dominio da memoria Atención ás dinámicas e o fraseo Control do son e da afinación Tempo axeitado dende o punto de vista musical Comprensión dos detalles musicais e do carácter e estilo da obra

4.2.3.3. Sistema de control da asistencia do alumnado

Co obxectivo de controlar á asistencia do alumnado ás actividades lectivas deste centro, se contabilizarán as faltas de asistencia do seguinte xeito:

O alumnado que supere ás **TRES** faltas de asistencia **trimestrais** para materias dunha sesión semanal e **CATRO** faltas de asistencia para materias de dúas sesións semanais poderá ser avaliado en cada trimestre mediante unha proba específica. O profesorado desenvolverá esta proba no horario asignado ao/á alumno/a, no caso das materias individuais. No suposto das materias colectivas o profesorado indicará ao alumnado a data e hora de realización da proba.

O profesorado das diferentes materias deberá notificar ao/á titor/a e á Xefatura de Estudos cando o seu alumnado acade o número de faltas sinalado.

A Comisión de Coordinación Pedagóxica será o órgano que resolverá as incidencias ou casos excepcionais que podan acontecer.

A materia de violín impártese nunha sesión semanal de unha hora.

4.2.3.4. Medidas de recuperación ao longo do curso académico

Consistirá nunha proba onde alumnado deberá presentar toda a materia que corresponda a avaliación en cuestión, sendo o profesorado o encargado de designar os contidos e as pezas a interpretar na proba.

4.2.3.5. Procedementos de recuperación da convocatoria ordinaria

Para os/as alumnos/as que durante o curso non demostraron ter un dominio axeitado dos contidos e obxectivos marcados nestas programación, o docente poderá marcar unha proba final anterior á avaliación ordinaria. Consistirá nunha proba práctica onde o/a alumno/a presentará un programa cun número de obras segundo o disposto nesta programación e proposto polo/a profesor/a para ese curso. Nela terá que demostrar ter acadados os obxectivos reflectidos nesta programación.

4.2.3.6. Procedementos de recuperación da convocatoria extraordinaria

Consistirá nunha proba práctica a celebrar no mes de xuño, na que o/a alumno/a presentará un programa segundo o reflectido no Informe da materia correspondente que se lle entrega xunto co Boletín de Cualificación. Nela terá que amosar ter acadados os obxectivos reflectidos nesta programación.

4.2.3.7. Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Demostrar que ten adquiridos os obxectivos específicos ou capacidades de tódalas materias do curso actual.

Amosar as adecuadas capacidades de aprendizaxe para superar o curso ao que aspira a acceder.

O profesorado titor/a será o encargado de propoñer a ampliación de matrícula infor-

mando ás familias, e solicitando unha reunión do profesorado de todas as materias que cursa o/a alumno/a.

O profesorado das distintas materias informarán por escrito en relación ás capacidades de aprendizaxe e a adquisición dos obxectivos específicos reflectidos nas diferentes programacións.

No suposto de que todos os informes sexan favorables, o/a titor/a presentará a proposta á dirección do Centro que a elevará ao Consello Escolar para a súa aprobación definitiva.

5. Metodoloxía

Pola propia natureza da ensinanza da materia de Violín, ao ter unha maior carga de traballo individual, as técnicas de ensinanza serán individuais e activas, e o método a empregar será a autoaprendizaxe guiada, onde o/a profesor/a en cada clase orientará e motivará ao alumnado para a busca, procesamento e aplicación da información necesaria, así como a aprendizaxe por proxectos, xa que estes coñecementos que adquirirá poranse en práctica nas metas ou proxectos establecidos, desde a preparación de obras e estudos hasta un programa de concerto.

Para dar resposta a todo o anterior, e de xeito xeral, as estratexias metodolóxicas adaptaranse á madurez do alumnado e aos factores contextuais da clase, como son o tempo dispoñible e os espazos e recursos cos que se conte.

5.1 Principios metodolóxicos

Os principios que rexen a elaboración desta programación didáctica dotándoa de coherencia e sentido son:

- **Actividade:** O carácter instrumental da especialidade de Violín require da práctica, polo que o principio de que as cousas se aprenden facéndoas vai implícito na nosa ensinanza.
- **Autonomía:** Cada alumno/a será orientado nas súas clases individuais e nos ensaios que se poidan realizar, ensinándolle a traballar de forma independente e a tomar decisións por si mesmo.
- **Creatividade:** Ao tratarse dunha ensinanza artística, toda actividade que realicemos tratará de estimular o pensamento e a imaxinación, buscando conseguir que os/as nosos/as non repitan soamente o que dicimos e pedimos.
- **Individualización:** A nosa ensinanza da materia é individual a maior parte do tempo, algo que nos facilita que en cada clase se teña en conta a dimensión persoal e afectivo social de cada alumno ou alumna.
- **Flexibilidade e diversidade de estratexias didácticas:** Co fin de conseguir os obxectivos propostos poderemos realizar as adecuacións que fosen precisas na temporalización dos contidos.
- **Convivencia:** Nos casos en que as actividades da nosa ensinanza requiran de traballo en equipo fomentárase en todo momento un clima de cordialidade e respecto entre o alumnado.
- **Significación:** Esta será unha das vías de motivación que empregaremos, presentando o que se aprende como algo que será útil noutras situacións, que terá aplicación reais.

- **Interdisciplinarietà:** Buscaremos relacionar os contidos da nosa materia cos das outras materias do currículo que cursa o noso alumnado para dotalos dunha maior significación

5.2 Métodos didácticos

Á hora de decidir os métodos didácticos para esta programación didáctica tivéronse en conta os seguintes enfoques:

- **Modelo constructivista:** Tomando como idea principal que o coñecemento é unha construción persoal na que o/a alumno/a elabora significados propios a partir duns coñecementos previos, a través dunha actividade intelectual e práctica.
- **Aprendizaxe significativa:** Este modelo de aprendizaxe está moi relacionado co constructivista, xa que a adquisición de coñecemento polo/a alumno/a realízase construindo sobre os seus propios esquemas, sumando información sobre a que xa ten, que lle será útil para aplicar noutras situacións.

Para que isto se produza, debemos ter en conta ao longo de toda actividade:

- a) Que o alumnado teña unha boa actitude, algo que se consegue facéndolle ver que o que están a facer ten sentido, é dicir ten unha razón, unha finalidade, así como fomentando o bo clima de clase, a autoconfianza, etc.
- b) Que o que se ensine presente unha estrutura lóxica dentro da materia, enfocando o traballo de forma globalizadora.
- c) Que as novas aprendizaxes se relacionen cos coñecementos previos, é dicir, os contidos deben ter significatividade psicolóxica.
- d) Que sexan conscientes da importancia do estudo individual, fomentando o interese e o respecto polo hábito de estudo e ensinándolles a maneira de que ese tempo sexa eficiente.

6. Atención á diversidade

A diversidade constitúe un valor que enriquece e diversifica a realidade, esixindo no plano educativo unha maior atención por parte do profesorado.

É un feito que os/as alumnos/as que acceden a un conservatorio presentan diferenzas individuais e non todos/as os/as alumnos/as aprenden ao mesmo ritmo nin teñen as mesmas capacidades, polo que será labor do profesorado adecuar a práctica docente ás necesidades e características do alumnado.

Para dar resposta á diversidade, desde a clase de Violín teremos en conta as seguintes pautas:

- Traballar con materiais abertos e flexibles, que expoñan diversas estratexias para o logro dos coñecementos.
- Ter en conta as diferenzas individuais e de grupo que se detectan na avaliación inicial: os intereses dos/as nenos/as, o contacto que tiveron coas actividades, as destrezas adquiridas, etc.
- Buscar orientación externa, de ser necesario, co propio centro como mediador.
- Respetar o ritmo de aprendizaxe de cada alumno/a.
- Diversificar as actividades para lograr os obxectivos.
- Expoñer actividades de diferente dificultade e integrar aos/ás alumnos/as na máis apropiada ao seu nivel.
- Fomentar a pedagogía do éxito, é dicir, valorar os pequenos logros de cada un e considerar positivamente o seu proceso de aprendizaxe.
- Potenciar o traballo das actitudes para lograr o respecto de todos e todas.

A atención á diversidade constitúe un indicador moi positivo da saúde do noso sistema educativo, xa que un sistema que tamén intenta dar resposta a todos eses nenos e nenas con deficiencias a nivel persoal e con características cognoscitivas por encima da media, é un sistema educativo próximo ás necesidades reais do educando. Neste sentido a nosa programación didáctica intentará establecer os instrumentos necesarios, en consonancia cos outros documentos do centro, para lograr unha educación musical comprensiva e de calidade.

7. Temas transversais

A nosa materia tamén trata esta serie de elementos transversais que son abordados desde cada unha das diferentes materias que comprenden o currículo das ensinanzas de réxime especial de música, e que nos dan a oportunidade de reflexionar sobre a dimensión máis persoal da educación.

7.1. Educación en valores

Á hora de abordar a educación en valores seguiranse as seguintes consignas:

- A **educación ambiental** tratarémola a través do coidado pola produción excesiva de sons por parte do alumnado, a concienciación sobre contaminación acústica, e a través da importancia que se lle debe de dar ao silencio como marco de calquera actividade musical.
- En canto á **educación para a saúde**, abordarémola a través da práctica corporal, aprendendo a apreciar e valorar o propio corpo e as súas posibilidades de movemento, tendo en conta e incidindo sobre a educación postural e a adquisición dun correcto ton muscular. Ademais, a música, polos seus compoñentes afectivos, fisiolóxicos e intelectuais, tamén incide de forma positiva no equilibrio persoal e anímico das persoas.
- No referente á **educación para a igualdade de sexos**, partiremos de que a música non está relacionada co sexo do alumnado, e de que toda actividade musical en grupo partirá do principio de integración, de colaboración e de respecto mutuo entre os integrantes da clase independentemente do sexo ao que pertencen.
- A **educación para a paz e a tolerancia** traballarase a partir de pezas doutras culturas e das relacións que se establezan coas persoas da contorna.
- A **educación para o lecer** traballarase a partir do concepto produtivo do ocio, a través da asistencia a concertos, audicións, recitais e outras actividades culturais, ademais de fomentar a escoita de música e a lectura de libros relacionados co traballado en clase.
- En canto á **educación do consumidor** trataremos que o alumnado adquira unha actitude crítica ante o fenómeno musical, axudándolles a forxar un criterio á hora de decantarse por diferentes versións, e propiciando dese modo un aumento da súa capacidade de elección á hora de consumir música.
- Para rematar, a **educación moral e cívica** abordarémola ao ter presente o respecto ás normas e a necesidade da súa existencia como poden ser á hora de tocar en grupo: a entrada simultánea, o mantemento do plano sonoro adecuado, a actitude

de escoita e respecto aos demais... Todas estas normas estarían referidas aos/ás compañeiros/as, ao material da aula, ao/á profesor/a, etc.

7.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)

Hoxe en día é difícil pensar nun modelo pedagóxico que non se complementa cos recursos tecnolóxicos, permitindo unha formación máis completa e posibilitando unha renovación na pedagogía e na didáctica. A educación ten que avanzar ao paso da sociedade co fin de enriquecerse mutuamente.

8. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

Segundo o establecido no Proxecto Educativo de Centro en referencia ás actividades culturais e de promoción das ensinanzas:

A. Terán a consideración de actividades complementarias as organizadas durante o horario escolar polo Conservatorio, de acordo cos seus proxectos e programacións e que teñen un carácter diferenciado das actividades propiamente lectivas, polo momento, espazo ou recursos que utilizan.

Son actividades complementarias fixas as seguintes:

- Audicións
- Concertos trimestrais e finais
- Aqueloutras que así o determine o centro a través dos órganos competentes.

B. Terán a consideración de actividades extraescolares as encamiñadas a potenciar a apertura do centro ó seu entorno e á procura da formación integral do alumnado. As actividades extraescolares realizaranse, sempre que sexa posible, fora do horario lectivo, terán carácter voluntario para o alumnado e buscarán a implicación activa de toda a comunidade educativa.

Son actividades extraescolares as seguintes:

- Os intercambios educativos/culturais con outros centros
- As viaxes, excursións ou saídas culturais
- Os cursos ou cursiños
- Aqueloutras que así o determine o centro a través dos órganos competentes.

C. Poderanse organizar outras actividades no centro a proposta de calquera membro da comunidade educativa que sexan de interese tanto para o centro coma para os destinatarios aos que vai dirixida. En calquera caso as propostas doutras actividades deberán seguir os puntos enumerados anteriormente no apartado que corresponda.

O alumnado do centro terá o dereito de asistir, aínda que non a obriga, ás actividades culturais e de promoción das ensinanzas que se organicen dende os distintos Departamentos, agás nas audicións, onde si deberán participar.

8.1. Actos institucionais

Dende hai xa varios cursos académicos temos xa institucionalizados unha serie de concertos, de xeito que pasaran a formar parte da programación estable do centro. Seguindo esta liña de continuidade, as posibles participacións do alumnado do centro sería nos seguintes actos:

- Concerto de Santa Cecilia: Terá lugar ao redor do 22 de novembro de cada ano.
- Concerto de Nadal : a celebrar na dúas semanas anteriores ás vacacións de Nadal.

- Concerto das Letras Galegas: coincidindo coa celebración desta data no mes de maio de cada ano.
- Concerto Fin de Grao: a celebrar a finais do mes de maio de cada ano, en ocasións coincidindo co Concerto das Letras Galegas.
- Concerto de Fin de Curso: a celebrar antes da avaliación final do curso.

Ademais das actividades que se realicen no seo do propio centro, intentarase celebrar concertos en salas ou espazos que permitan unha maior proxección da nosa tarefa profesional.

8.2. Cursos e clases maxistras

Os cursos e clases maxistras que se desexen organizar, unha vez propostos no departamento correspondente trasladaranse ao Claustro de profesores e Consello Escolar onde se debaterán, e se son autorizados pasarán a ter a consideración de actividades extraescolares ou complementarias do centro.

No caso de que os diferentes departamentos teñan algunha proposta, esta deberá ser tratada no mes de setembro e incluída na Programación Xeral Anual. As propostas posteriores a esta data, poderán terse en conta, sempre que sexan autorizadas polo Consello Escolar.

8.3. Audicións

Atendendo ao que se contempla nos currículos de Grao Elemental e de Grao Profesional, o centro organizará audicións públicas de alumnos/as que se celebrarán de forma continuada ao longo do curso.

O centro organizará dous ou tres períodos de audicións anuais, nas que o alumnado deberá participar como mostra do traballo realizado na clase, interpretando a ou as obras que o/a seu/súa profesor/a lle asigne, sexa en grupo ou como solista.

8.4. Outros

O centro colabora con entidades públicas e privadas participando en eventos organizados por estes, ou ben polo Concello de Vilagarcía de Arousa a través dos distintos departamentos ou Concellerías. O profesorado poderá propoñer alumnado para a súa inclusión nestas actividades.

9. Secuenciación por cursos

A continuación desenvólvese a programación didáctica de Violín dos graos elemental e profesional por cursos.

9.1. Curso: 1º de grao elemental

9.1.1. Obxectivos

- Apreciación da música como medio de comunicación social.
- Potenciar a capacidade de interpretación en público, de memoria e coa suficiente seguridade en si mesmos.
- Habituar a tocar en grupo tomando conciencia dos outros instrumentos do mesmo, adaptándose ao conxunto e desenvolvendo a súa capacidade de escoitar.
- Practicar habitualmente a lectura a primeira vista.
- Adoptar unha posición corporal que permita a colocación correcta do instrumento e que favoreza o manexo do arco e a actividade da man esquerda.
- Coñecer a sonoridade propia do instrumento e as súas características a fin de desenvolver correctamente un hábito de traballo e unha capacidade de integración nun conxunto.
- Adquirir nocións sobre afinación a través do desenvolvemento do seu oído musical así como perfeccionar continuamente a calidade sonora.
- Interpretar repertorio básico de obras de diferentes épocas e estilos acorde co seu nivel.
- Valorar o silencio como elemento primordial na música.

9.1.2. Contidos

- Posición do instrumento e do arco de acordo coas características físicas do/a alumno/a con especial atención ao equilibrio corporal.
- Producción do son: Cordas ao aire empregando todo o arco e distintas lonxitudes deste.
Compreensión de elementos que entran a formar parte da execución do son.
- Desenvolvemento da sensibilidade auditiva como premisa indispensable para conseguir a afinación e obtención dunha boa calidade de son.
- Coñecemento dos golpes de arco básicos contidos nos mínimos exigibles.
- Estudo da primeira posición.
- Desenvolvemento do movemento do brazo dereito (cantabile) e do movemento perpendicular dos dedos da man esquerda.

- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Adquisición progresiva de hábitos de estudos correctos e eficaces.
- Iniciación á lectura a primeira vista de obras ou fragmentos sinxelos.
- Práctica de conxunto.

9.1.3. Criterios de avaliación

- Avaliación da interpretación de pezas musicais tendo en conta aspectos como a medida, a afinación e a emisión do son.
- Valoración, a través da interpretación dos estudos e obras, da capacidade que o/a alumno/a posúe para unha aprendizaxe individual e progresiva, amosando ter acadado obxectivos propostos.

9.1.3.1. Mínimos esixibles

- Interpretación dun pequeno estudo con golpes de arco básicos: Detaché e Legato.
- Interpretación de dúas pequenas pezas a elixir entre as da metodoloxía, unha delas de memoria.
- Realizaranse diversas audicións durante o curso, tendo o/a alumno/a que participar nas requiridas polo docente,

9.1.4. Recursos didácticos

Repertorio orientador:

- "Violin School". Vol I. S. Suzuki.
- "Young Strings in Action I". Paul Rolland.
- "El Violín Teórico y Práctico". Vol I. M. Crickboom.
- "Le Petit Paganini", Vol I.
- "Chants et Morceaux". Vol I. M. Crickboom.
- "La Técnica del Violín". Vol I. M. Crickboom.
- "El Violín Creativo 1". Wladimiro Martín.
- "Stepping Stones". Sheila Nelson.
- "Dúos" (1-14). B. Bartók.
- "Escuela de la Técnica del arco op. 2". O. Sevcik.
- "Eloadasi Darabok" vol I-II. Lanyi-Lenkei.

9.2. Curso: 2º de grao elemental

9.2.1. Obxectivos

- Apreciación da música como medio de comunicación social.
- Adquirir nocións sobre conceptos como respiración e dominio corporal aplicados á técnica do violín a fin de desenvolver calidade de son e interpretación.
- Iniciación á importancia do equilibrio entre a relaxación muscular e o esforzo indispensable para a execución musical.
- Potenciar a capacidade de interpretación en público, de memoria e coa suficiente seguridade en si mesmos.
- Habituar a tocar en grupo tomando conciencia dos outros instrumentos do mesmo, adaptándose ao conxunto e desenvolvendo a súa capacidade de escoitar.
- Practicar habitualmente a lectura a primeira vista.
- Adoptar unha posición corporal que permita a correcta colocación do instrumento e que favoreza o manexo do arco e a actividade da man esquerda.
- Coñecer a sonoridade propia do instrumento e as súas características a fin de desenvolver correctamente un hábito de traballo e unha capacidade de integración nun conxunto.
- Adquirir un control progresivo da afinación a través do desenvolvemento do seu oído musical así como perfeccionar continuamente a calidade sonora.
- Interpretar repertorio básico de obras de diferentes épocas e estilos acorde co seu nivel.

9.2.2. Contidos

- Posición do instrumento e do arco acorde coas características físicas do/a alumno/a con especial atención ao equilibrio corporal.
- Compresión de elementos que entran a formar parte do perfeccionamento progresivo do son producido empregando todo o arco e distintas lonxitudes deste.
- Desenvolvemento da sensibilidade auditiva como premisa indispensable para conseguir a afinación e obtención dunha boa calidade de son.
- Coñecementos de golpes de arco básicos e do vibrato como elemento de expresión musical.
- Desenvolvemento do movemento do brazo dereito e do movemento perpendicular dos dedos da man esquerda, así como a procura da coordinación entre ambos.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Lectura a primeira vista de obras ou fragmentos sinxelos.

- Práctica co pianista acompañante.

9.2.3. Criterios de avaliación

- Valoración, a través da interpretación dos estudos e obras, da capacidade que o/a alumno/a posúe para unha aprendizaxe individual e progresiva, amosando ter acadado obxectivos propostos.
- Demostrar estar en posesión dunha crecente capacidade de autocrítica.
- Avaliación da capacidade do/a alumno/a para a interpretación en público de obras do seu nivel con seguridade e control da situación.
- Valoración do traballo realizado co pianista acompañante.

9.2.3.1. Mínimos esixibles

- Interpretación de tres estudos con golpes de arco básicos: Detaché e Legato até dúas Oitavas.
- Interpretación de dúas obras a elixir entre as da Metodoloxía, unha delas de memoria.
- Realizaranse diversas audicións durante o curso, tendo o/a alumno/a que participar nas audicións requiridas polo docente.

9.2.4. Recursos didácticos

Repertorio orientador

- "Violin School". Vol I y II. S. Suzuki.
- "El Violín Teórico y Práctico". Vol I e 2. M. Crickboom.
- "Chants et Morceaux". Vol II. M. Crickboom.
- "La Técnica del Violín". Vol I. M. Crickboom.
- "El Violín Creativo 2". Wladimiro Martín.
- "Dúos" (15-25). B. Bartók.
- "Escuela de la Técnica del arco op. 2". O. Sevcik.
- "Eloadasi Darabok" vol I-II. Lanyi-Lenkei.
- "Concertino en Sol M." op.11. Kűchler.
- "Método violín" Vol I e 2. D. Alard

9.3. Curso: 3º de grao elemental

9.3.1. Obxectivos

- Interpretar e gozar a música como medio de desenvolvemento da sensibilidade musical e estética.
- Adquirir nocións sobre conceptos como respiración e dominio corporal aplicados á técnica do violín a fin de desenvolver calidade de son e interpretación.
- Coñecer a importancia do equilibrio entre a relaxación muscular e o esforzo indispensable para a execución musical.
- Potenciar a capacidade de interpretación en público.
- Ser consciente do seu nivel técnico a fin de valorar a calidade do seu propio son e do desenvolvemento do seu traballo.
- Practicar habitualmente a lectura a primeira vista.
- Adoptar unha posición corporal que permita a correcta colocación do instrumento e que favoreza o manexo do arco e a actividade da man esquerda.
- Coñecer a sonoridade propia do instrumento e as súas características a fin de desenvolver correctamente un hábito de traballo e unha capacidade de integración nun conxunto.
- Adquirir un control progresivo da afinación a través do desenvolvemento do seu oído musical así como perfeccionar continuamente a calidade sonora.
- Interpretar repertorio básico de obras de diferentes épocas e estilos acorde co seu nivel.

9.3.2. Contidos

- Posición do instrumento e do arco acorde coas características físicas do/a alumno/a con especial atención ao equilibrio corporal.
- Compresión de elementos que entran a formar parte do perfeccionamento progresivo do son producido empregando todo o arco e distintas lonxitudes deste.
- Desenvolvemento da sensibilidade auditiva como premisa indispensable para conseguir a afinación e obtención dunha boa calidade de son.
- Coñecementos de golpes de arco básicos e do vibrato como elemento de expresión musical.
- Desenvolvemento do movemento do brazo dereito e do movemento perpendicular dos dedos da man esquerda, así como a procura da coordinación entre ambos.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Lectura a primeira vista de obras ou fragmentos sinxelos.

- Iniciación á comprensión das estruturas musicais nos seus distintos niveis (motivos, temas, períodos, frases, seccións...) para chegar a través diso a unha interpretación consciente e non meramente intuitiva.
- Selección progresiva, en canto a grao de dificultade, dos exercicios, estudos e obras do repertorio que se consideren necesarias para o desenvolvemento conxunto da capacidade musical e técnica do/a alumno/a.
- Introducción o estudo das tres primeiras posicións.

9.3.3. Criterios de avaliación

- Demostrar o desenvolvemento da capacidade de autocorrección.
- Demostrar unha actitude relaxada ante o público.
- Demostrar un desenvolvemento da musicalidade e do fraseo.
- Demostrar unha boa adaptación musical do traballo co pianista acompañante.
- Demostrar un nivel de lectura a primeira vista adecuado ás dificultades do curso e ao nivel do/a alumno/a.
- Demostrar a capacidade de realizar os cambios de posición de maneira relaxada.
- Demostrar un nivel adecuado ao curso da capacidade de memorizar partituras.
- Demostrar ter un bo son base e unha posición corporal relaxada nas diversas dificultades.
- Demostrar estar en posesión dun son claro e limpo, adecuado ás dificultades do curso.

9.3.3.1. Mínimos esixibles

- Interpretación de catro estudos con golpes de arco e posicións, a elixir entre os da metodoloxía (Wohlfart, Kayser...).
- Interpretación de dous movementos dun Concertino ou dúas pezas diferentes a elixir entre as da metodoloxía, unha delas de memoria.
- Realizaranse diversas audicións durante o curso, tendo o/a alumno/a que participar nas audicións requiridas polo docente.

9.3.4. Recursos didácticos

Repertorio orientador

- "El Violín Teórico y Práctico". Vol 2 y 3. M. Crickboom.
- "Chants et Morceaux". Vol III. M. Crickboom.
- "La Técnica del Violín". Vol I y II M. Crickboom.
- "Violin School". Vol II y III. S. Suzuki.

- "Escuela de la Técnica del arco op. 2". O. Sevcik.
- "Concertino. Kùchler.
- "Concertinos" op.36, 34...Rieding.
- "Estudios de Posiciones". Op. 32. Hans Sitt.
- "Estudios en dobles cuerdas". E: Polo.
- "Dúos" Op.8. Pleyel.
- "Estudios" Op. 22. Kayser.
- "Conciertos" Op. 22., 13... Seitz.
- "Método de violín" vol 2 e 3. D. Alard

9.4. Curso: 4º de grao elemental

9.4.1.Obxectivos

- Utilizar a súa aprendizaxe musical como un medio de comunicación persoal coa súa contorna.
- Interpretar e gozar a música como medio de desenvolvemento da sensibilidade musical e estética.
- Vincular a música á vida cotiá.
- Ser conscientes da importancia do traballo persoal e valoralo.
- Ser consciente do seu nivel técnico a fin de valorar a calidade do seu propio son e do desenvolvemento do seu traballo.
- Practicar habitualmente a lectura a primeira vista.
- Adoptar unha posición corporal que permita a correcta colocación do instrumento e que favoreza o manexo do arco e a actividade da man esquerda.
- Coñecer a sonoridade propia do instrumento e as súas características a fin de desenvolver correctamente un hábito de traballo e unha capacidade de integración nun conxunto.
- Adquirir un control progresivo da afinación a través do desenvolvemento do seu oído musical así como perfeccionar continuamente a calidade sonora.
- Interpretar repertorio básico de obras de diferentes épocas e estilos acorde co seu nivel.
- Saber analizar as obras que interpreta conforme aos coñecementos adquiridos.
-

9.4.2. Contidos

- Control progresivo dos compoñentes da calidade sonora.
- Control muscular dos movementos e da respiración como elemento musical e de relaxación.
- Coñecer a terminoloxía musical e signos gráficos aplicados ao instrumento.
- Coñecemento e aplicación básica das posibilidades do tempo e dinámica como recursos expresivos para interpretar música co violín.
- Coñecemento dos golpes de arco básicos que figuran nos mínimos exigibles.
- Coñecemento da técnica do vibrato.
- Asimilación das posicións 1ª, 2ª e 3ª.
- Lectura a primeira vista e adestramento da memoria.
- Análise da estrutura básica das obras.
- Práctica co pianista acompañante.

9.4.3. Criterios de avaliación

- Demostrar o desenvolvemento da capacidade de autocorrección.
- Demostrar unha actitude relaxada ante o público.
- Demostrar un desenvolvemento da musicalidade e do fraseo.
- Demostrar unha boa adaptación musical do traballo co pianista acompañante.
- Demostrar un nivel de lectura a primeira vista adecuado ás dificultades do curso e ao nivel do/a alumno/a.
- Demostrar a capacidade de realizar os cambios de posición de maneira relaxada.
- Demostrar un nivel adecuado ao curso da capacidade de memorizar partituras.
- Demostrar ter un bo son base e unha posición corporal relaxada nas diversas dificultades.
- Demostrar estar en posesión dun son claro e limpo, adecuado ás dificultades do curso.

9.4.3.1. Mínimos esixibles

- Interpretación de catro estudos con golpes de arco e posicións, a elixir entre os da metodoloxía (Wohlfart, Kayser...).
- Interpretación de dous movementos dun Concertino ou dúas pezas diferentes a elixir entre as da metodoloxía, unha delas de memoria.
- Realizaranse diversas audicións durante o curso, tendo o/a alumno/a que participar nas audicións requiridas polo docente.

9.4.4. Recursos didácticos

Repertorio orientador

- "El Violín Teórico y Práctico". Vol 3 y 4. M. Crickboom.
- "Chants et Morceaux". Vol III y IV. M. Crickboom.
- "La Técnica del Violín". Vol I y II M. Crickboom.
- "Violin School". Vol III y IV. S. Suzuki.
- "Escuela de la Técnica del arco op. 2". O. Sevcik.
- "Concertino en Re M." op.11. y "Concertino" Op. 15. Kűchler.
- "Estudios de Posiciones". Op. 32. Hans Sitt.
- "Estudios en dobles cuerdas". E: Polo.
- "Estudios" Op. 84. Ch. Dancla.
- "Estudios" Op. 220. Kayser.
- "Conciertos" Op. 22., 23... Seitz.
- "Estudios" Op.45. Wohlfart.
- "Estudios" de Kreutzer do 1 ó 6.
- "Método de violín" de D. Alard volúmenes 3 e 4.
- "Sonatas y Conciertos de autores barrocos: Corelli, Vivaldi, Händel...

9.5. Curso: 1º de grao profesional

9.5.1. Obxectivos

- Perfeccionar os cambios de posición dentro das posibilidades do curso (como mínimo até a 4ª posición).
- Perfeccionar o estudo dos golpes de arco vistos en cursos anteriores: detaché, martellato, legato, bariolaxes diversos e comezar o estudo de golpes de arco saltados; spiccato, saltillo, ricochet...
- Seguir co desenvolvemento do estudo do vibrato, para conseguir no posible diferentes tipos.
- Iniciar, se non se fixo xa, o estudo de escalas (polo menos de dúas oitavas en diferentes posicións).
- Seguir traballando para que o/a alumno/a consiga unha correcta posición do violín e o arco para que poida afrontar dunha maneira relaxada as dificultades do curso.
- Continuar co desenvolvemento das dinámicas para conseguir a máxima diferenciación posible e procurar que o/a alumno/a sexa sempre consciente do seu son.
- Proseguir co desenvolvemento da memoria.

9.5.2. Contidos

- Exercicios que permitan conseguir unha posición do violín e da man esquerda que permita realizar comodamente as dificultades que se presenten durante o curso
- Seguir desenvolvendo as dificultades relacionadas cos diferentes golpes de arco (obter un bo legato, detaché, martelé, e continuar con outros golpes de arco.
- Traballar o arco para adecualo ao estudo dos dobres cordas, evitando presionar en exceso.
- Afianzar os cambios de posición para poder assimilar os estudos e obras que se presentan durante o curso.
- Seguir desenvolvendo no alumno /a os diferentes tipos de vibrato en escalas e estudos e o desenrolo dos matices.
- Continuar o estudo dos acentos e os picados nas escalas, así como introducir no estudo as diferentes velocidades do arco e prestar atención á presión do arco sobre a corda.
- Estudo das escalas cromáticas.
- Traballar (se é posible) os cambios de posición en dobres cordas.

9.5.3. Criterios de avaliación

- Demostrar o desenvolvemento da capacidade de autocorrección.
- Demostrar unha actitude relaxada ante o público.
- Demostrar un desenvolvemento da musicalidad e do fraseo.
- Demostrar un nivel de lectura a primeira vista adecuado ás dificultades do curso e ao nivel do/a alumno/a.
- Demostrar a capacidade de realizar os cambios de posición de maneira relaxada.
- Demostrar a posesión dunha técnica desenvolvida de vibrato.
- Demostrar ter un bo son base e unha posición corporal relaxada nas diversas dificultades,
- Demostrar unha boa asimilación das diferentes primeiras posicións e os seus cambios.
- Demostrar estar en posesión dun son claro e limpo, adecuado ás dificultades do curso.

9.5.3.1. Mínimos esixibles

- Interpretación de: Cinco estudos con golpes de arco (Detaché, Legato, Staccato,, Martellato , Spiccato ...), Cambios de posición (Sitt...) e dobres cordas (Polo, etc.)
- Interpretación de: Duas escalas en 3 octavas, legadas ata de 8.
- Interpretación de: Duas obras da metodoloxía. Unha das obras deberá interpretarse de memoria.
- Realizaranse diversas audicións durante o curso, tendo o/a alumno/a que participar nas audicións requiridas polo docente.

9.5.4. Recursos didácticos

Repertorio orientador

- "El Violín Teórico y Práctico". Vol 4 y 5. M. Crickboom.
- "Chants et Morceaux". Vol IV y V. M. Crickboom.
- "La Técnica del Violín". Vol I e II M. Crickboom.
- "Violin School". Vol V. S. Suzuki.
- "Escuela de la Técnica del arco op. 2" También los OP. 1, 6, 8, 9. O. Sevcik...
- Sistema de escalas, arpejos, dobres cuerdas y golpes de arco, vl 2. Armando Toledo
- "Antología de Estudios para Violín". Vol 1 e 2. A. Arias.
- "Estudios en dobres cuerdas". E: Polo.

- "Estudios en Dobles Cuerdas". Bloch.
- "Estudios" Op. 84. Ch. Dancla.
- "Estudios" Op. 220. Kayser.
- "Estudios" Op.45. Wohlfart
- "Estudios". Op. 37. J. Dont.
- "Conciertos" Op. 22., 23... Seitz..
- "Estudios" seleccionados do Kreutzer
- "Sonatas e Concertos de autores barrocos: Corelli, Vivaldi, Händel...(Conciertos en SolM. Y Lam; de Vivaldi, Sonatas Op. 2 nº 1, 4, 5 e 12, Sonata nº 3 de Haëndel...)
- "Sicilianae Rigaudon". Kreisler.

9.6. Curso: 2º de grao profesional

9.6.1. Obxectivos

- Perfeccionar os cambios de posición dentro das posibilidades do curso (como mínimo até a 5ª posición).
- Perfeccionar o estudo dos golpes de arco vistos en cursos anteriores: detaché, martellato, legato, bariolages diversos, golpes de arco saltados: spiccato, saltillo, ricochet...
- Seguir co desenvolvemento do estudo do vibrato, para conseguir no posible diferentes tipos.
- Traballo e perfeccionamento das escalas en 3 octavas.
- Seguir traballando para que o/a alumno/a consiga unha correcta posición do violín e o arco para que poida afrontar dunha maneira relaxada as dificultades do curso.
- Continuar co desenvolvemento das dinámicas para conseguir a máxima diferenciación posible e procurar que o/a alumno/a sexa sempre consciente do seu son (contacto do arco coa corda, diferentes presións e velocidades do arco, etc.).
- Proseguir co desenvolvemento da memoria.

9.6.2. Contidos

- Exercicios que permitan conseguir unha posición do violín e da man esquerda que permita realizar con total comodidade os dobres cordas así como iniciar o estudo dos acordes.
- Seguir desenvolvendo as dificultades relacionadas cos distintos golpes de arco (máis velocidade, máis cambios de corda nos diferentes golpes, etc.)

- Desenvolver o máximo posible o correcto equilibrio e presión do arco para a perfecta execución dos dobres cordas, evitando presionar en exceso co arco.
- Perfeccionar o máximo posible o Spiccato e Staccato en estudos cada vez máis complexos.
- Afianzar os cambios de posición para non ter problemas no estudo de escalas e arpexios en tres oitavas.
- Desenvolvemento do estudo das extensións.
- Desenvolvemento no/a alumno/a dos distintos tipos de vibrato e os matices.

9.6.3. Criterios de avaliación

- Demostrar o desenvolvemento da capacidade de autocorrección.
- Demostrar unha actitude relaxada ante o público.
- Demostrar un desenvolvemento da musicalidade e do fraseo.
- Demostrar un nivel de lectura a primeira vista adecuado ás dificultades do curso e ao nivel do/a alumno/a.
- Demostrar a capacidade de realizar os cambios de posición de maneira relaxada.
- Demostrar a posesión dunha técnica desenvolvida de vibrato.
- Demostrar ter un bo son basee e unha posición corporal relaxada nas diversas dificultades.
- Demostrar unha boa asimilación das diferentes posicións e os seus cambios.
- Demostrar estar en posesión dun son claro e limpo, adecuado ás dificultades do curso.
- Demostrar unha correcta afinación.

9.6.3.1. Mínimos esixibles

- Interpretación de: Cinco estudos con golpes de arco (Detaché, Legato, Staccato, Martellato, Spiccato ...)
- Cambios de posición até a quinta e dobres cordas.
- Interpretación de: Dúas escalas en 3 octavas ata 12 legadas.
- Interpretación de: Dúas obras da metodoloxía... unha delas un concerto ou sonata enteira e outra obra de libre elección. Unha das obras deberá interpretarse de memoria.
- Realizaranse diversas audicións durante o curso, tendo o/a alumno/a que participar nas audicións requiridas polo docente.

9.6.4. Recursos didácticos

Repertorio orientador

- "El Violín Teórico y Práctico". Vol 5. M. Crickboom..
- "La Técnica del Violín". Vol II e III M. Crickboom.
- "Escuela de la Técnica del arco op. 2" Tamén os OP. 1, 6, 8, 9. O. Sevcik...
- "Estudios de Posiciones". Op. 32. Hans Sitt.
- "Antología de Estudios para Violín". Vol 2 y 3. A. Arias.
- "Estudios en dobles cuerdas". E: Polo.
- "Estudios en Dobles Cuerdas". Bloch
- "Estudios" Op. 22. Kayser.
- "Estudios" Op.45 Wohlfart
- "Estudios". Op. 37. J. Dont.
- "42 Estudios". R. Kreutzer.
- "El Sistema de la Escala". C. Flesch.
- "Escuela de la Técnica del violín". H. Schradiek.
- "36 Estudios". Fiorillo.
- "Playera". Sarasate.
- Obras orixinais e transcripciones. Kreisler.
- "Fantasías para Violín Solo". Telemann.
- Sonatas e Concertos de autores barrocos: "Las Estaciones" e Concertos de Vivaldi, Nardini, Tartini... Conciertos (incluido o de dous violíns de Bach,...)
- "Concierto en Lam.". Accolay

9.7. Curso: 3º de grao profesional

9.7.1. Obxectivos

- Continuar o estudo das posicións até conseguir un correcto coñecemento delas.
- Perfeccionar o estudo dos golpes de arco xa traballados en cursos anteriores: detaché, martelé, legato, bariolages diversos, spiccato, staccato, ricochet... para conseguir, no posible, o maior desenvolvemento na velocidade e perfección.
- Seguir desenvolvendo o vibrato do/a alumno/a ata que el sexa capaz, aos poucos de adaptalo en velocidade e amplitude ás necesidades de cada estudo e obra.
- Perfeccionar o estudo de escalas en tres oitavas coas súas arpejos respectivos, así como iniciar o estudo das dobres cordas en oitavas. Profundar o estudo das oitavas, xa que estes dobres cordas son moi formativas para o desenvolvemento da man esquerda.
- Seguir traballando para que o/a alumno/a toque o máis relaxado posible e senta cómodo en todo momento co instrumento entre as mans.
- Perfeccionar o estudo das diferentes acentuacións e dinámicas e continuar traballando o son.

9.7.2. Contidos

- Exercicios que permitan conseguir unha posición do violín e do arco relaxada para poder afrontar con comodidade as escalas en dobres cordas. Iniciar o estudo dos acordes.
- Seguir desenvolvendo as dificultades no estudo dos diferentes golpes de arco. Estudar golpes de arco en dobres cordas.
- Desenvolver no posible o correcto equilibrio e presión do arco nos dobres cordas.
- Perfeccionar especialmente os golpes de arco saltados.
- Afianzar os cambios de posición para consolidar o estudo das escalas e arpejos en tres oitavas, así como nas dobres cordas e acordes.
- Desenvolvemento do estudo das extensións para nun futuro poder abordar o estudo das dobres cordas que necesitan deste elemento imprescindible.
- Desenvolvemento en escalas, estudos e obras das distintas acentuacións e a súa relación coa velocidade, presión e punto de contacto do arco sobre a corda.
- Desenvolvemento de escalas en terceiras rotas e cromáticas.
- Desenvolver e sintetizar os cambios de posición en dobres cordas e comezar a traballalos en acordes de tres sons.

9.7.3. Criterios de avaliación

- Demostrar o desenvolvemento da capacidade de autocorrección.
- Demostrar unha actitude relaxada ante o público.
- Demostrar un desenvolvemento da musicalidade e do fraseo.
- Demostrar un nivel de lectura a primeira vista adecuado ás dificultades do curso e ao nivel do/a alumno/a.
- Demostrar a capacidade de realizar os cambios de posición de maneira relaxada nunha, dúas e tres cordas.
- Demostrar a posesión dunha técnica controlada de vibrado.
- Demostrar unha boa asimilación das diferentes posicións e os seus cambios..
- Demostrar unha correcta afinación.

9.7.3.1. Mínimos esixibles

- Interpretación de: Escalas e arpejos en tres oitavas, con oitavas.
- Interpretación de: Seis estudos da metodoloxía de diferentes caracteres
- Interpretación de: Un concerto ou unha sonata enteira máis unha obra de diferente carácter... como pode ser unha das Fantasías para violín so de Telemann. Unha das obras deberá interpretarse de memoria.
- Realizaranse diversas audicións durante o curso, tendo o/a alumno/a que participar nas audicións requiridas polo docente.

9.7.4. Recursos didácticos

Repertorio orientador

- "La Técnica del Violín". Vol Ily III M. Crickboom.
- "Escuela de la Técnica del arco op. 2" Tamén OP. 8, 9. O. Sevcik...
- "Estudios de Posiciones". Op. 32. Hans Sitt.
- "Antología de Estudios para Violín". Vol 3 e 4a. A. Arias.
- "Estudios en dobles cuerdas". E: Polo.
- "Estudios en Dobles Cuerdas". Bloch
- "Estudios". Op. 37. J. Dont.
- "42 Estudios". R. Kreutzer.
- "El Sistema de la Escala". C. Flesch.
- "Escuela de la Técnica del violín". H. Schradiek.

- "36 Estudios". Fiorillo.
- "Contemporary Violin Technique". I. Galamian.
- Obras. Sarasate.
- Obras orixinais e transcripci3ns de. Kreisler.
- "Fantasías para Violín Solo". Telemann.
- Sonatas e Concertos de autores barrocos: "Las Estaciones" e Concertos de Vivaldi, Nardini, Tartini...Conciertos (incluido o de duos violíns) de Bach.
- "Sonatas" W. A. Mozart.
- Sonatas e Sonatinas clásicas e románticas de dificultade adecuada: Schubert, Dvorak.
- "Meditación" (de " Thais"). Massenet.
- "Romanza" .Svendsen.

9.8.Curso: 4º de grao profesional

9.8.1.Objectivos

- Continuar o estudo das posicións para conseguir o máximo coñecemento delas.
- Perfeccionar o estudo de todos os golpes de arco xa traballados en cursos anteriores, para conseguir que non haxa problemas nas obras e estudos que se traballen durante o curso.
- Seguir insistindo nas diferentes posibilidades do vibrato e adecualas aos diferentes estudos e obras requiridos.
- Perfeccionar o estudo das escalas e arpexios en tres oitavas así como o dos dobres cordas, incluíndo polo menos o estudo sistemático de terceiras, sextas e oitavas.
- Continuar o desenvolvemento do son, incluíndo sons especiais, como "sul ponticello", "sul tasto",
- Comezar co estudio dos pizzicatos con ámbalas máns e harmónicos artificiais
- Insistir para que o/a alumno/a colla a costume de traballar de memoria.

9.8.2.Contidos

- Exercicios que permitan conseguir unha posición do violín e do arco relaxada, para que non haxa problemas na realización de dobres e triplos cordas.
- Seguir co estudo dos golpes de arco, que serán cada vez máis complexos.
- Seguir co estudo de acordes de tres e catro notas.

- Afianzar os cambios de posición con exercicios cada vez máis complexos, incluíndo dobres cordas e acordes.
- Seguir co estudo das extensións.
- Desenvolvemento das diferentes posibilidades do vibrato e as dinámicas.

9.8.3.Criterios de avaliación

- Demostrar unha actitude relaxada ante o público.
- Demostrar un desenvolvemento da musicalidade e do fraseo nas obras que se traballen.
- Demostrar un nivel de lectura a primeira vista adecuado ás dificultades do curso e ao nivel do/a alumno/a.
- Demostrar a capacidade de realizar os cambios de posición de maneira relaxada nunha, dúas e tres cordas.
- Demostrar a posesión dunha técnica desenrolada de vibrato.
- Demostrar un suficiente control da memoria.
- Demostrar unha boa asimilación das diferentes posicións e os seus cambios..
- Demostrar unha correcta afinación.

9.8.3.1.Mínimos esixibles

- Interpretación de: Escalas e arpexios en tres oitavas, con o menos octavas e sextas.
- Interpretación de: Seis estudos da metodoloxía.
- Interpretación de tres obras: Un Concerto ou sonata (depende da duración do mesmo será válido dous movementos contrastados en carácter ou a obra enteira), unha Fantasía de Telemann para violín solo e outra obra curta da metodoloxía. Unha das obras deberá interpretarse de memoria.
- Realizaranse diversas audicións durante o curso, tendo o/a alumno/a que participar nas audicións requiridas polo docente.

9.8.4.Recursos didácticos

Repertorio orientador

- "Escuela de la Técnica del arco op. 2" Tamén os OP. 8, 9. O. Sevcik...
- "Antología de Estudios para Violín". Vol 4a e 4b. A. Arias.
- "Estudios en dobles cuerdas". E: Polo.
- "Estudios". Op. 37 y OP 35. J. Dont.
- "42 Estudios". R. Kreutzer.

- "24 Caprichos". P. Rode
- "31 Estudios de Concierto". CH. De Bériot.
- "Ejercicios de Trino". Dounis.
- "El Sistema de la Escala". C. Flesch.
- "Escuela de la Técnica del violín". H. Schradiek.
- "36 Estudios". Fiorillo.
- "Contemporary Violin Technique". I. Galamian.
- Obras. de Sarasate adaptadas ó nivel.
- Obras orixinais de transcripci3ns de Kreisler.
- "Fantasías para Violín Solo". Telemann.
- "Las Estaciones" de Vivaldi
- "Romanzas". L V. Beethoven.
- Concertos de dificultade adecuadas entre os de: Nardini, Haydn, Mozart, Viotti, Rode, Sphor, Kreutzer...
- Sonatas de Mozart e Haydn.

9.9. Curso: 5º de grao profesional

9.9.1. Obxectivos

- Controlar o equilibrio corporal, a flexibilidade e ritmo estable en estudos e obras.
- Dominar a afinaci3n no repertorio traballado.
- Mostrar soltura na afinaci3n nos dobres cordas, agudas, pasaxes rápidas e harm3nicos.
- Executar con facilidade e movemento correcto todos os cambios de posici3n.
- Controlar a execuci3n de todos os golpes de arco, os cambios de corda e o son nas dobres cordas e acordes.
- Demostrar ser capaz de lograr co arco, así como co vibrato, diferentes caracteres e cores na produci3n sonora.
- Interpretar repertorio de todos os períodos.
- Manifestar habilidade na lectura a primeira vista.
- Conseguir un control da memoria na interpretaci3n de obras.
- Mostrar madurez na interpretaci3n e comunicaci3n en público.

9.9.2. Contidos

- Consecución dunha actitude corporal equilibrada e flexible.
- Perfeccionamento de todos os golpes de arco: detaché, martelé, spiccato, saltillo, staccato, ricochet...
- Combinacións dos golpes de arco anteriores.
- Dominio de todas as partes do arco e dos diferentes ataques deste: diferentes acentuacións, dinámicas, agónica.
- Traballar os cambios de corda en diferentes combinacións de arcos ligados e soltos, así como as dobres cordas e acordes.
- Continuar co estudo de escalas e arpexios en tres e catro oitavas, cromáticas, escalas e arpexios nunha soa corda e dobres cordas (oitavas, terceiras, sextas)
- Estudar pizzicatos con ambas as mans, así como combinándoos co arco.
- Coñecemento e desenvolvemento dos diferentes tipos de cambio de posición, en cordas simples, dobres cordas e acordes.
- Estudo de portamentos e gilssandos expresivos e cromáticos.
- Desenvolver os harmónicos artificiais en escalas arpexios e cromáticas.
- Seguir traballando os trinos, simples e en dobres cordas, e os demais ornamentos.
- Estudo da independencia dos dedos: extensións con todos os dedos, combinacións dos diferentes movementos dos dedos (incluíndo pizzicatos).
- Seguir desenvolvendo a velocidade dos dedos da man esquerda en posicións fixas e con cambios de posición.

9.9.3. Criterios de avaliación

- Demostrar o desenvolvemento da capacidade de autocorrección.
- Demostrar unha actitude relaxada ante o público.
- Demostrar un desenvolvemento da musicalidade e do fraseo nas obras que se traballen.
- Demostrar un nivel de lectura a primeira vista adecuado ás dificultades do curso e ao nivel do/a alumno/a.
- Demostrar a capacidade de realizar os cambios de posición de maneira relaxada nunha, dúas e tres cordas.
- Demostrar a posesión dunha técnica sólida de vibrato.
- Demostrar un suficiente control da memoria.
- Demostrar unha boa asimilación das diferentes posicións e os seus cambios.

- Demostrar unha correcta afinación.
- Demostrar un dominio de todos os golpes de arco.

9.9.3.1. Mínimos esixibles

- Interpretación de: Escalas e arpexios en tres oitavas, con terceiras, sextas e oitavas.
- Interpretación de: Seis estudos da metodoloxía.
- Interpretación de tres obras: Un Concerto (Viotti, Rode, Kreutzer, Beriot, Haydn, Mozart...) ou unha sonata de dificultade equivalente. Unha fantasía de Telemann (das máis complexas musical e técnicamente) ou dous movementos dunha das Sonatas e Partitas de Bach que contrasten en carácter. Unha terceira obra breve a elixir entre a metodoloxía, como Sarasate, Paganini, Kreisler, unha romanza ou similar... Unha das obras deberá interpretarse de memoria.
- Realizaranse diversas audicións durante o curso, tendo o/a alumno/a que participar nas audicións requiridas polo docente.

9.9.4. Recursos didácticos

Repertorio orientador

- "Escuela de la Técnica del arco op. 2" Tamén os OP. 8, 9. O. Sevcik...
- "Antología de Estudios para Violín". Vol 4a , 4b, 5a, 5b,6a,6b. A. Arias..
- "Estudios". Op. 37 e OP 35. J. Dont.
- "42 Estudios". R. Kreutzer.
- "24 Caprichos". P. Rode
- "31 Estudios de Concierto". CH. De Bèriot.
- "El Sistema de la Escala". C. Flesch.
- "Escuela de la Técnica del violín". H. Schradiek.
- "36 Estudios". Fiorillo.
- "Contemporary Violin Technique". I. Galamian.
- "24 Estudios". P. Gaviniés.
- "El Arte del Violín". P. Locatelli.
- "Perpetuum Mobile" de Paganini.
- Obras de Sarasate.
- "Sonatas e Partitas para violín Solo". J. S. Bach.
- Obras e transcripcións de Kreisler.
- Legende de Wieniawski.

- "Canciones Populares Españolas". M. de Falla.
- "Perpetuum Mobile". Novacek.
- Romanzas en Fa e Sol de L. Van Beethoven.
- Conciertos de dificultad adecuada: entre os de Haydn, Mozart,...
- Sonatas de Mozart, Beethoven, Schubert, Schumann, Dvorak ou de similar dificultade.

9.10.Curso: 6º de grao profesional

9.10.1.Obxectivos

- Controlar o equilibrio corporal e a flexibilidade física na execución do repertorio.
- Ter un control consciente da afinación.
- Demostrar un control da técnica dos dobres cordas e os acordes, tanto desde o punto de vista da afinación como do equilibrio sonoro.
- Ter un absoluto dominio da técnica de cambios de posición.
- Controlar a execución de todos os golpes de arco e as súas derivacións: Detaché, Staccato, Spicatto, Martelé, Ricochet, etc.
- Demostrar unha capacidade de conseguir distintos timbres e calidades de son en función do carácter da música e do fraseo.
- Dominar os distintos tipos e velocidades do vibrato.
- Interpretar repertorios de distintas épocas e estilos.
- Conseguir un control da memoria na execución das obras.
- Mostrar unha madurez interpretativa, así como suficiente comunicación co público.
- Mostrar un suficiente control dos nervios durante a execución en público.

9.10.2.Contidos

- Consecución dunha actitude corporal equilibrada e flexible.
- Perfeccionamento de todos os golpes de arco e a súa integración dentro do repertorio: Detaché, Martelé, Spiccato, Saltillo, Staccato, Ricochet, etc.
- Dominio das distintas zonas do arco e aplicación dos distintos ataques, acentuacións, agónicas, etc.
- Control dos diferentes cambios de corda e combinacións destes (variolajes).
- Dominio das escalas e arpexios en tres e catro oitavas, así como dos dobres cordas: terceiras, sextas, oitavas, décimas, oitavas dixitadas, etc.

- Estudo dos pizzicatti con ambas as mans.
- Coñecemento e aplicación dos diferentes tipos de cambios de posición
- Desenvolvemento dos harmónicos simples e dobres, naturais e artificiais.
- Consecución dunha relaxada técnica de trinos.
- Dominio dunha suficiente velocidade dos dedos da man esquerda.
- Estudo dun repertorio básico de estudos e obras, con representación de todas as épocas e estilos.

9.10.3. Criterios de avaliación

- Demostrar o desenvolvemento da capacidade de autocorrección.
- Demostrar unha actitude relaxada ante o público.
- Demostrar un desenvolvemento da musicalidade e do fraseo nas obras que se traballen.
- Demostrar un nivel de lectura a primeira vista adecuado ás dificultades do curso e ao nivel do/a alumno/a.
- Demostrar a capacidade de realizar os cambios de posición de maneira relaxada nunha, dúas e tres cordas.
- Demostrar a posesión dunha técnica sólida de vibrato.
- Demostrar un suficiente control da memoria.
- Demostrar unha boa asimilación das diferentes posicións e os seus cambios.
- Demostrar unha correcta afinación.
- Demostrar un dominio de todos os golpes de arco.
- Valorarse positivamente a participación no concerto especial de Fin de Grao.

9.10.3.1. Mínimos esixibles

- Interpretación de: Escalas e arpexios en tres oitavas, con terceiras, sextas e oitavas.
- Interpretación de: Seis estudos da metodoloxía.
- Interpretación de tres obras: Dous movementos dun concerto clásico (Haydn en Do M ou Mozart nº 3, 4 ou 5) ou o primeiro movemento do Bruch en sol menor ou o primeiro do Concerto en mi menor de Mendelssohn. O menos dous movementos dunha das Sonatas e Partitas de Bach que contrasten en carácter. Unha terceira obra breve a elixir entre a metodoloxía, como Sarasate, Paganini, Kreisler, unha romanza ou similar... Unha das obras deberá interpretarse de memoria.
- O/A alumno/a deberá participar nas audicións requiridas polo docente.

9.10.4. Recursos didácticos

Repertorio orientador

- "Escuela de la Técnica del arco op. 2" Tamén os OP. 8, 9. O. Sevcik...
- "Antología de Estudios para Violín". Vol 4a , 4b, 5a, 5b,6a,6b. A. Arias..
- "Estudios". Op. 37 e OP 35. J. Dont.
- "42 Estudios". R. Kreutzer.
- "24 Caprichos". P. Rode
- "31 Estudios de Concierto". CH. De Bériot.
- "El Sistema de la Escala". C. Flesch.
- "Escuela de la Técnica del violín". H. Schradiek.
- "36 Estudios". Fiorillo.
- "Contemporary Violin Technique". I. Galamian.
- "24 Estudios". P. Gaviniés.
- "El Arte del Violín". P. Locatelli.
- "Perpetuum Mobile" de Paganini.
- Obras de Sarasate.
- "Sonatas e Partitas para violín Solo". J. S. Bach.
- Obras e transcripcións de Kreisler.
- Legende de Wieniawski.
- "Canciones Populares Españolas". M. de Falla.
- "Danza popular española" M. de Falla.
- Romanzas en Fa e Sol de L. Van Beethoven.
- Conciertos de dificultad adecuada: entre os de Haydn, Mozart, Bruch ou Mendelssohn
- Sonatas de Mozart, Beethoven, Schubert, Schumann, Dvorak ou de similar dificultade.

10. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

Seguindo as instrucións que se recollen no artigo 2º da orde do 8 de Febreiro de 2008 pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música na Comunidade Autónoma de Galicia, e que indican que “[...]a avaliación terá un carácter formativo e orientador do proceso educativo e proporcionará unha información constante que permita mellorar tanto os procesos coma os resultados da intervención educativa[...]”, este departamento leva a cabo unha tripla avaliación: do proceso de aprendizaxe (que se desenvolveu no apartado correspondente de cada curso), da programación didáctica e da nosa labor docente.

O seguimento e avaliación das programacións será rexistrado por cada docente e tratado nas reunións periódicas do departamento, quedando constancia na acta daquelas desviacións e modificacións acordadas. Estas ideas e propostas de mellora serán incluídas na memoria final do departamento, xa que servirán de base para a elaboración da programación didáctica do vindeiro curso.

Por outra banda, a misión da Comisión de Coordinación Pedagóxica será a de garantir que as programacións didácticas dos distintos departamentos presenten coherencia secuencial entre todas elas, e indicar, se é o caso, as modificacións pertinentes que deberán ser realizadas polos departamentos.

Dende o Departamento da materia para avaliar a nosa programación didáctica teremos en conta os seguintes aspectos:

- **Obxectivos:** Adecuación ás necesidades específicas do alumnado e do Proxecto Educativo do Centro
- **Contidos:** Validez na súa elección con respecto aos obxectivos expostos e adecuación ao nivel do alumnado
- **Actividades:** Atención á diversidade das capacidades e adecuación aos intereses do alumnado e aos seus ritmos de aprendizaxe
- **Criterios metodolóxicos:** A adecuación e coherencia dos mesmos
- **Os medios e recursos:** Avaliación dos criterios para a elección dos medios e recursos didácticos e a súa adecuación aos obxectivos propostos.
- **A avaliación:** Comprobarase a idoneidade e a adecuación entre criterios de avaliación, técnicas e procedementos, así como entre os criterios de avaliación, contidos e obxectivos
- **Alumnado:** A relación co alumnado, ademais do clima de convivencia e traballo.

11.Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

Do mesmo xeito que se indica no punto anterior, a avaliación do labor docente supón un dos tres elementos a avaliar dentro do noso sistema educativo xunto co proceso de aprendizaxe e a programación didáctica.

Será misión do profesorado realizar a análise dos datos que obteña trala avaliación do alumnado e da programación didáctica para realizar as diferentes adaptacións ou adecuacións das estratexias metodolóxicas co fin de mellorar os resultados acadados.

Para levar a cabo este proceso contarase tamén coa análise das enquisas de satisfacción do alumnado como vía alternativa ás clases para obter datos directos relativos á súa función.

Nas reunións do departamento trataranse todos estes puntos ademais dos que o profesorado considere relevantes, sen descoidar aspectos como os recursos materiais e persoais dos que dispón o propio departamento para ofrecer unha ensinanza de calidade, trasladando á Comisión de Coordinación Pedagóxica todo aquilo que se estime oportuno.

12.ANEXOS

12.1.Probas de acceso 1º de grao profesional

12.1.1.Normativa Xeral

*(Extracto do Decreto 203/2007, do 27 de setembro. DOG do 31 de outubro de 2007):
Artigo 11º.- Acceso ó primeiro curso de Grao Profesional.*

Para acceder ó primeiro curso das ensinanzas profesionais de música cumprirá superar unha proba específica de acceso. Mediante esta proba valorarase a madureza, as aptitudes e os coñecementos para cursar con aproveitamento as ensinanzas profesionais, de acordo cos obxectivos establecidos neste decreto.

A Consellería de Educación e Ordenación Universitaria regulará o procedemento de acceso ó primeiro curso, que se axustará o disposto nos puntos seguintes.

Para todas as especialidades, agás para a de canto, a devandita proba consistirá en:

- Interpretación, no instrumento da especialidade que opte, de tres obras pertencentes a distintos estilos, das cales, como mínimo, unha deberá interpretarse de memoria. Este exercicio cualificarase de cero a dez puntos, e cumprirá unha cualificación mínima de cinco puntos para o superar.
- Exercicio para avaliar a capacidade auditiva do alumnado e os seus coñecementos teóricos e prácticos da linguaxe musical. Este exercicio cualificarase de cero a dez puntos e cumprirá unha cualificación mínima de cinco puntos para o superar.

A puntuación definitiva da proba citada nos puntos anteriores será a media ponderada da cualificación obtida en ambos exercicios. Para estes efectos ponderarase o primeiro deles nun 70% e o segundo nun 30%.

A superación da proba de acceso faculta exclusivamente para se matricular no curso académico en que fose convocada.

(Extracto da Orde do 28 de xullo de 2008, pola que se regulan as probas de acceso ás ensinanzas profesionais de música):

Capítulo II. Artigo 5º. (...)O número máximo de probas de acceso a grao profesional que poderá realizar cada aspirante é de catro: dúas convocatorias ó primeiro curso e outras dúas convocatorias a calquera outro curso que non sexa o primeiro. Para estes efectos, non se computarán as probas nas que se obtivera a puntuación mínima establecida para o acceso.

Capítulo III. Artigo 9º. Os/As aspirantes deberán presentarse para a realización de cada exercicio provistos do DNI ou documento fidedigno acreditativo da súa identidade e do xustificante da matrícula, así como das partituras orixinais para a súa interpretación perante o tribunal. No caso de que a proba de acceso requira da participación dalgún tipo de acompañamento musical, ben sexa pianístico ou para música de cámara, este correrá a cargo do/a á praza.

Capítulo III. Artigo 10º. Os/As aspirantes serán convocados para a proba nun único chamamento, e excluírase del quen non compareza. Non obstante poderanse considerar os casos de forma maior, debidamente xustificadas e apreciadas polo tribunal, para os efectos dun posterior chamamento. A non asistencia á proba suporá a perda da correspondente convocatoria.

12.1.2.Exame

Segundo o anteriormente exposto, o alumnado deberá interpretar tres obras de diferentes estilos e alomenos unha delas de memoria, escollidas do repertorio orientativo do cuarto curso do grao elemental. Os contidos específicos desta proba serán os correspondentes ao cuarto curso do grao elemental recollidos nesta programación.

12.1.3.Criterios de avaliación

- Interpretar as obras con adecuación estilística, respetando o tempo, a articulación e a dinámica como elementos básicos da interpretación.
- Valoración da comprensión global das obras interpretadas e a capacidade de concentración na execución.
- Xulgarase a fidelidade ás indicacións da obra : Tempo, fraseo, dinámica,...
- Amosar un grao axeitado de corrección técnica nas obras interpretadas, así coma unha postura corporal correcta e relaxada no instrumento.
- Amosar un grao de sensibilidade, expresividade e imaxinación na interpretación do repertorio.
- Amosar un dominio das dificultades técnicas coma cambios de posición, dobres cordas, golpes de arco e vibrato.
- Amosar estar en posesión dun son claro e limpo, adecuado ás dificultades propias do curso.

Nota:

O/A aspirante deberá entregar ao tribunal unha lista e copia das obras que vai interpretar.

12.1.4.Repertorio orientador

- "El Violín Teórico y Práctico". Vol 4 y 5. M. Crickboom.
- "Chants et Morceaux". Vol IV y V. M. Crickboom.
- "Violin School". Vol V. S. Suzuki.
- "Antología de Estudios para Violín". Vol 1 e 2. A. Arias.
- "Estudios" Op. 84. Ch. Dancla.
- "Estudios" Op. 220. Kayser.

- "Estudios" Op.45. Wohlfart
- "Estudios". Op. 37. J. Dont.
- "Conciertos" Op. 22., 23... Seitz..
- Estudios seleccionados do Kreutzer
- Sonatas e Concertos de Corelli
- Vivaldi, Conciertos en Sol M. e Lam; Sonatas Op. 2 nº 1, 4, 5 e 12
- Haëndel. Sonata nº 3
- Obras curtas coma as seguintes: Melodie de Schumman, Allegro non troppo de Mendelssohn, Humoresque de Dvorak, Country Dance de C. M. von Weber (arranxo Suzuki) ou Gavotte para violin so de J. S. Bach (arranxo Suzuki)

12.2.Probas de acceso a outros cursos do grao elemental (2º, 3º e 4º cursos)

12.2.1. Normativa Xeral

(Extracto do Decreto 198/2007, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música)

Artigo 8º.-Acceso a outros cursos

a) Poderase acceder a calquera outro curso do grao elemental sen ter superado os anteriores, sempre que se supere a correspondente proba.

En calquera caso, o acceso a outro curso do grao elemental estará supeditado á existencia de prazas vacantes na especialidade solicitada.

b) Estas probas avaliarán, ademais das aptitudes e da idade idónea, a capacidade e os coñecementos dos alumnos e das alumnas para continuar os estudos nas especialidades instrumentais para as que se solicite a praza.

c) En todo caso, para o acceso aos cursos do grao elemental a idade mínima de acceso será de oito anos e a máxima de catorce anos, cumpridos ou por cumprir dentro do ano natural.

(Extracto da circular 4/2008 pola que se regulan as probas de acceso ao grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música)

5. En todas as especialidades as probas constarán de dous exercicios, que terán carácter eliminatorio e consistirán en:

a) Interpretación, no instrumento da especialidade á que se opte, de dúas obras de libre elección e unha obra ou exercicio a primeira vista proposto polo tribunal.

b) Exercicio teórico-práctico para avaliar a capacidade auditiva e vocal, así como os coñecementos de linguaxe musical.

8. No desenvolvemento das probas, o exercicio de interpretación instrumental farase en primeiro lugar. Cada un dos exercicios puntuarase de 1 a 10 puntos. Necesitarase un mínimo de 5 puntos en cada un deles para considerar a cualificación como positiva. Unha vez superados os dous exercicios, procederase ao cálculo da media ponderada, que se axustará ás seguintes porcentaxes:

- a) Interpretación instrumental: 60 %.
- b) Exercicio auditivo, vocal e de linguaxe musical: 40%.

11. Para concorrer ás probas de acceso, naquelas obras que así o requiran, os/as aspirantes deberán aportar os seus/súas músicos acompañantes.

12. Os/As aspirantes presentaranse ás probas con partituras orixinais, non aceptándose fotocopias das mesmas para o exame.

12.2.2.Exame

Os/As alumnos/as deberán interpretar dúas obras de diferentes estilos e alomenos unha delas de memoria, presentando unha copia das mesmas para o tribunal, escollidas do repertorio orientativo (anexo 1), ou outras obras de dificultade similar. Os contidos específicos desta proba serán os do mesmo curso desta programación.

12.2.3.Criterios de avaliación

- Coñecer perfectamente as obras a interpretar: autor e título da obra.
- Amosar unha lectura clara da partitura, empregando a medida e a articulación axeitadas.
- Interpretar de memoria, con seguridade e control da situación.
- Amosar unha corrección técnica básica: posición axeitada, relaxación corporal e naturalidade de movementos.
- Amosar capacidade de diferenciación sonora na execución de matices básicos, golpes de arco e control da afinación.

12.2.4.Repertorio orientador

O repertorio orientador do curso ao que se desexe acceder será o correspondente ao curso inmediatamente anterior que figura nesta programación

12.3. Probas de acceso a outros cursos do grao profesional (2º, 3º, 4º, 5º e 6º cursos)

12.3.1. Normativa Xeral

(Extracto do Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música)

Artigo 12º.- Acceso a outros cursos

Poderase acceder a calquera outro curso das ensinanzas profesionais sen ter cursado os anteriores sempre que, a través dunha proba, a persoa aspirante demostre posuír os coñecementos necesarios para cursar con aproveitamento as ensinanzas correspondentes.

A Consellería de Educación e Ordenación Universitaria deberá regular o procedemento de acceso a calquera outro curso, que se axustará ao disposto nos puntos seguintes.

Esta proba constará de dous exercicios:

1. Interpretación, no instrumento, de tres obras de diferentes estilos, do nivel correspondente ao curso inmediatamente anterior ao que se opte, e das cales, como mínimo, unha deberá interpretarse de memoria. Este exercicio cualificarase de cero a dez puntos, e cumprirá una cualificación mínima de cinco puntos para o superar.
2. Exercicio teórico-práctico para valorar os coñecementos das materias dos cursos anteriores a que se opte. Este exercicio cualificarase de cero a dez puntos, e cumprirá una cualificación mínima de cinco puntos para o superar.

A puntuación definitiva da proba citada nos puntos anteriores será a media ponderada da cualificación obtida en ambos os exercicios. Para estes efectos ponderarase o primeiro deles nun 70 por cento, e o segundo nun 30 por cento.

A superación da proba de acceso faculta exclusivamente para se matricular no curso académico en que fose convocada.

(Extracto da Orde do 28 de xullo de 2008 pola que se regulan as probas de acceso ás ensinanzas profesionais de música dispostas no Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música)

Capítulo III. PROBAS DE ACCESO

Artigo 9º.-

Os/As aspirantes deberán presentarse para a realización de cada exercicio provistos do DNI ou documento fidedigno acreditativo da súa identidade e do xustificante da matrícula, así como das partituras orixinais para a súa interpretación perante o tribunal. No caso de que a proba de acceso requira da participación dalgún tipo de acompañamento musical, ben sexa pianístico ou para música de cámara, este correrá a cargo do/a aspirante á praza.

12.3.2.Exame

Segundo o anteriormente exposto, o alumnado deberá interpretar tres obras de diferentes estilos e alomenos unha delas de memoria, escollidas do repertorio orientativo do curso inmediatamente anterior ó que se desexe acceder. Os contidos específicos desta proba serán os correspondentes ao dito curso e recollidos nesta programación.

12.3.3.Criterios de avaliación

- Interpretar as obras con adecuación estilística, respetando o tempo, a articulación e a dinámica como elementos básicos da interpretación.
- Valoración da comprensión global das obras interpretadas e a capacidade de concentración na execución.
- Xulgarase a fidelidade ás indicacións da obra : Tempo, fraseo, dinámica,...
- Amosar un grao axeitado de corrección técnica nas obras interpretadas, así coma unha postura corporal correcta e relaxada no instrumento.
- Amosar un grao de sensibilidade, expresividade e imaxinación na interpretación do repertorio.
- Amosar un dominio das dificultades técnicas coma cambios de posición, dobres cordas, golpes de arco e vibrato.
- Amosar estar en posesión dun son claro e limpo, adecuado ás dificultades propias do curso.

Nota:

O/A aspirante deberá entregar ao tribunal unha lista e copia das obras que vai interpretar.

12.3.4.Repertorio orientador

O repertorio orientador do curso ao que se desexe acceder será o correspondente ao curso inmediatamente anterior que figura nesta programación

12.4. Premios Fin de Grao

Segundo consta na lexislación vixente, os departamentos didácticos establecerán os criterios valorativos para a obtención do premio de fin de grao profesional.

12.4.1. Contidos da proba

- Presentación por parte dos/as aspirantes dun programa cunha duración comprendida entre os 20 e os 40 minutos, sendo 20 minutos a duración mínima para a proba.
- Inclusión dunha serie de obras que representen, cando menos, tres estilos diferentes, quedando excluídos desta particularidade os instrumentos nos que non sexa posible.
- Interpretación de memoria dunha das obras presentadas.

12.4.2. Criterios de avaliación

- Realizar unha interpretación musical de calidade acorde ás esixencias da proba.
- Presentar un programa coherente en relación aos contidos expostos.
- Interpretar un programa que presente obras de diferentes épocas e/ou estilos cunha dificultade acorde ao nivel.

12.5. Folla de calibración para audicións e/ou probas instrumentais

Indicadores	Porcentaxe	Nota
Hábito postural e control da respiración	20 %	
Adecuación á partitura	20 %	
Calidade do son e/ou afinación	20 %	
Interpretación	25 %	
Actitude	15 %	